

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

Logistické zajištění humanitární pomoci pro postižené obyvatelstvo

Bakalářská práce

19.8. 2011

Autor: Petra Hejdánková

Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák

Abstract

The Logistic Ensuring of Humanitarian Aid for Handicapped Inhabitants is a topic of my Bachelor thesis, in which I am trying to unify and give an idea of a concept of humanitarian aid as such, perceived by an ordinary citizen and also by the people working in the integrated rescue system or public administration.

Humanitarian aid (maybe more aptly termed as crisis aid in British environment) includes the activities representing an immediate response to a humanitarian crisis. That is generally described as "a situation in which common people's means guaranteeing dignified life are disturbed as a consequence of a natural disaster or a crisis caused by people". Humanitarian aid and reconstruction is usually for a short-term. It answers the current crisis and it is provided only for the period of time until the affected country or area is able to become operative independently in large part. Humanitarian aid solves the questions of survival, health, shelter, food supply, ensuring of basic hygiene, crisis psychological support, childcare and provisional school recovery. The programmes of humanitarian aid and reconstruction use the simplest and often provisional solutions for the purpose of prompt help.

My hypothesis is based on the fact whether its ensuring is well-organized and sufficient. Owing to evaluation of available literature, directed dialogues with the people involved in emergency and crisis management, finding out situations in neighbouring countries I came to believe that the logistic ensuring of humanitarian aid is well-organized, sufficient and at the high level concerning cooperation within provision of humanitarian aid abroad.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses. cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systém na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

podpis studenta

Poděkování

Ráda bych zde vřele poděkovala panu Ing. Alešovi Kudlákoví. Zvláštní poděkování pak patří panu Mjr. Pavlu Hoškovi veliteli směny A USAR týmu pražských hasičů a panu Jiřímu Novotnému (odbor krizového řízení) z MČ Prahy 8 za jejich cenné informace a zkušenosti, které přispěly k zpracování bakalářské práce. Dále děkuji své rodině za vyjádřenou podporu a trpělivost po celou dobu mého studia.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Současný stav	7
1.1. Humanitární pomoc	7
1.2. Hlavní cíl humanitární pomoci.....	7
1.3. Pravidla pro poskytování a přijímání humanitární pomoci	8
1.4. Role Armády České Republiky (AČR)	9
1.5. Zásoby pro humanitární pomoc.....	9
1.6. Členění státních hmotných rezerv	10
1.7. Humanitární pomoc jako součást zahraniční politiky	12
1.8. Legislativa	13
1.9. Činnost Evropské unie v oblasti humanitární pomoci	14
2 Cíl práce a hypotéza	16
3 Metodika.....	17
4 Výsledky.....	18
4.1. Celkové množství zásob humanitární pomoci SSHR	18
4.2. Požadavek pro poskytnutí humanitární pomoci	26
4.3. Informační podpora HOPSK	28
4.4. Nasazení záchranných praporů AČR a prostředků v rámci IZS.....	31
4.5. Materiální základna humanitární pomoci.....	33
4.5.1 Působnost záchranných praporů AČR.....	34
4.6. Humanitární organizace a občanská sdružení	34
4.7. Výzkum	34
4.8. Typy poskytovaných pomoci do zahraničí.....	37
4.9. Přes hraniční spolupráce.....	38
4.10. Vysílání odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR do zahraničí.....	40
4.10.1 Prostředky pro odřady, připravené k okamžitému nasazení.....	42
4.10.2 Struktura a druhy odřadů USAR (viz. Příloha č. 3)	42
4.10.3 Personální zajištění odřadů (viz. Příloha č. 4).....	42
4.11. Národní Základna humanitární pomoci.....	42
5 Diskuze.....	46
6 Závěr.....	48
7 Klíčová slova.....	50
8 Seznam použitých zdrojů	51
9 Přílohy	53

ÚVOD

Humanitární pomoc (v britském prostředí možná trochu výstižněji nazývaná jako pomoc krizová) zahrnuje aktivity, které představují bezprostřední reakci na humanitární krizi. Ta se obecně popisuje jako „situace, ve které jsou běžné prostředky lidí, které jim garantují důstojný život, narušeny v důsledku přírodní katastrofy nebo lidmi zaviněné krize“. Humanitární pomoc a obnova je obvykle krátkodobá. Reaguje na momentální krizi a je poskytována jen po dobu, dokud postižená země či oblast není schopna z větší části fungovat samostatně. Humanitární pomoc řeší otázky přežití, zdraví, přístřeší, přísunu potravin, zajištění základní hygieny, krizové psychologické pomoci, péče o děti a provizorní obnovy školství a zdravotnictví. Programy humanitární pomoci a obnovy často za účelem rychlé pomoci používají co nejjednodušších, často dočasných a provizorních řešení. Logistika se zabývá fyzickými toky zboží či jiných druhů zásob od dodavatele k odběrateli a informačními toky v písemné nebo i ústní podobě. Mezi toky proudící v logistice zahrnujeme toky zboží, peněz a informací.

Cílem logistiky je transportovat správné zboží, ve správném čase, ve správném množství, ve správné kvalitě na správné místo se správnými náklady. Dalším objektem logistiky je systém skladování zásob.

Cílem této práce je objasnit současný stav logistického zajištění humanitární pomoci pro postižené obyvatelstvo, shromáždit a zpracovat podklady a informace z vlastního sběru dat.

1 SOUČASNÝ STAV

1.1. Humanitární pomoc

Typickými aktivitami humanitární pomoci a obnovy jsou:

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší
- distribuce potravin
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkrývek a podobně
- poskytování lékařského ošetření
- zřizování uprchlických táborů
- provizorní obnova školní výuky
- psycho - sociální pomoc obětem katastrof
- rekonstrukce domů
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení

V případě katastrof (zemětřesení, záplav, hladomorů způsobených válečným konfliktem a podobně) je potřeba postiženým osobám a oblastem poskytnout okamžitou humanitární pomoc. Po první fázi takové pomoci následuje práce na obnově následků katastrofy, která za sebou zanechává mnohokrát škody v tak masivním měřítku, že postižené oblasti bez pomoci zvenčí nejsou schopny obnovit základní fungování vzhledem k lidským i materiálním ztrátám a silně narušené infrastruktuře. ^[1]

1.2. Hlavní cíl humanitární pomoci

Hlavním cílem humanitární pomoci je:

- zmírnění útrap lidí
- ochrana životů
- respekt vůči lidské důstojnosti

Je to tedy krátkodobá pomoc, která lidem zasaženým humanitární krizí pomáhá uspokojit jejich základní životní potřeby a také znovu obnovit důstojný život do podoby, jakou měl

před danou krizí. Každá taková humanitární intervence je poskytována ve čtyřech základních sektorech (voda/hygiena, potraviny/výživa, obydlí, zdravotní péče), pro něž jsou od roku 1998 v souborech norem Sphere Standards, vydaných několika renomovanými západními humanitárními organizacemi, pevně stanoveny určité základní postupy a povinnosti každého humanitárního pracovníka. Patří k nim i obor psychosociální pomoci. [27, 28]

Humanitární pomoc je určena k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací. Je poskytována bezplatně kýmkoliv tj.: orgány státní správy, právníckými osobami, podnikajícími fyzickými osobami, nevládními organizacemi, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů, skupinami osob a jednotlivci, a to na základě výzev nebo z vlastní iniciativy formou nabídek. [6]

1.3. Pravidla pro poskytování a přijímání humanitární pomoci

Pravidla pro poskytování a přijímání humanitární pomoci jsou ustanovena v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, dále pak v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) a v nařízení vlády ČR č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. [10, 13, 18]

Ministerstvo zdravotnictví ČR je osloveno v případě požadavků na humanitární pomoc, které obsahují žádost o zdravotnický materiál, léky nebo vyslání speciálního vycvičeného zdravotnického týmu (traumatým). Prostřednictvím Odboru krizové připravenosti Ministerstva zdravotnictví ČR jsou kompletovány a ověřovány možnosti a rozsah poskytnutí humanitární pomoci jako i všechny výše uvedené osoby organizace, které by mohly požadované jednotlivé položky poskytnout. [27, 28]

Schopnost a ochota poskytnou humanitární pomoc, je jedním z hlavních pilířů solidarity obyvatel země, bez ohledu na ekonomiku, politiku, sociální anebo náboženské postavení. Dle průzkumu Evropské unie podporuje poskytování humanitární pomoci devět z deseti Evropanů. Ministerstvo zdravotnictví zajišťuje humanitární pomoc poskytováním zdravotnického materiálu, léků nebo zdravotní pomoci nikoliv však finanční. U humanitární

pomoci je navíc velmi důležitý čas, kdy je poskytnuta, neboť se většinou jedná o materiály, které jsou nutné k ošetření zraněného obyvatelstva a k odstranění zdravotních následků katastrof anebo vojenských konfliktů.^[27, 28]

1.4. Role Armády České Republiky (AČR)

Síly a prostředky AČR k záchranným pracím plní nejen úkoly záchranné, ale i humanitární a to zejména z pohledu civilní ochrany, především pak v případech vzniku živelních pohrom a velkých průmyslových havárií a k plnění úkolů Policie ČR. Podmínky a zásady nasazení těchto sil a prostředků upravuje Směrnice náčelníka Generálního štábu AČR k nasazení sil a prostředků AČR v součinnosti se složkami IZS.^[8, 9]

Tato směrnice vychází z ustanovení několika platných právních předpisů a rozpracovává i opatření, která vyplývají z Rámcové smlouvy mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany o spolupráci v oblasti IZS a Dohody o plánované pomoci na vyžádání mezi Ministerstvem vnitra – GŘ HZS ČR a Ministerstvem obrany – Generálním štábem AČR.^[8]

V případě, že hrozí nebezpečí z prodlení, jsou oprávněni vyžádat síly a prostředky AČR k záchranným pracím Ministerstvo vnitra, hejtmani kraje, primátor hlavního města Prahy a starostové obcí, v jejichž obvodu došlo k pohromě, velitel zásahu a velitel jednotky požární ochrany, řídicí důstojník HZS prostřednictvím příslušných operačních a informačních středisek HZS v souladu s poplachovými plány IZS, havarijními plány krajů a vnějšími havarijními plány, u velitelů armádních záchranných praporů, velitele 15. ženijní záchranné brigády, velitele krajského vojenského velitelství, velitele vojenského útvaru nebo náčelníka vojenského zařízení, které je nejbližší místu mimořádné události.^[8]

1.5. Zásoby pro humanitární pomoc

Pod tímto názvem se nám většinou vybaví činnost resp. materiální pomoc různých humanitárních organizací nebo vlád jiných států. Tyto zdroje jsou významné, nejsou však jediné. Důležitou funkci při zajištění humanitární pomoci plní i náš stát.

Jejich základní definice je upřesněna v zákoně č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, který dle účelu rozlišuje hned několik kategorií státních hmotných

rezerv. Zásoby pro humanitární pomoc (ZHP) jsou definovány jako vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené. [16, 25, 26]

Slouží pro první období po vyhlášení krizového stavu (cca 3 dny) k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití, nebyly evakuovány a zůstaly v zasaženém místě k ochraně osobního a společného majetku nebo k zamezení vzniku dalších škod na něm.

Podmínkou přitom je, že si v místě svého trvalého pobytu nemohou kvůli následkům krizové situace, jež vedla k vyhlášení krizového stavu, opatřit ty základní druhy zboží, které jsou součástí zásob pro humanitární pomoc. [25, 26]

SSHR zabezpečuje:

- Financování hospodářských opatření pro krizové stavy,
- Pořizování státních hmotných rezerv podle krizových plánů a jejich financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej skladování, ochraňování a kontrolu,
- Použití státních hmotných rezerv za krizových stavů,
- Příjem a poskytování materiální humanitární pomoci podle požadavků MV ČR za krizových stavů,
- Vytváření a udržování nouzových zásob ropy a řešení stavů ropné nouze

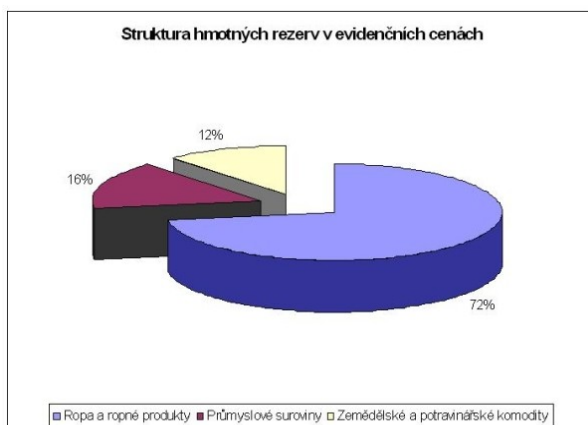
1.6. Členění státních hmotných rezerv

Hmotné rezervy

Tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky. Jsou určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

Hmotné rezervy se skladují jednak ve vlastních skladových základnách Správy státních hmotných rezerv, jednak na smluvním základě u podnikatelských subjektů v ČR. V této oblasti pak odbor provádí veškerou koncepční a organizační činnost související s rozmístováním materiálů hmotných rezerv na vlastní skladové základny a externí organizace. [25, 26]

Obr.č.1 Struktura hmotných rezerv

Zdroj: SSHR

Prioritním úkolem v oblasti hmotných rezerv je tvorba a udržování strategických nouzových zásob ropy a vybraných ropných produktů v množství a struktuře, která odpovídá požadavkům dle zákona 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy v platném znění, kterým byla do právního řádu ČR převzata směrnice Evropské unie č.1968/414/EHS, později změněná směrnicí č.1998/93/ES obě v konsolidovaném znění Směrnice 67/2006/ES. [26]

Mobilizační rezervy

tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majtkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

Pohotovostní rezervy

tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem.

Zásoby pro humanitární pomoc

tvoří vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené. Tvorba státních hmotných rezerv je součástí krizových plánů.

ZHP jsou součástí jednotného systému humanitární pomoci v České republice a umožňují plnit povinnosti krajského hejtmana stanovené krizovým zákonem (zákonem č. 240/2000 Sb.). Hejtman tak za stavu nebezpečí organizuje a koordinuje humanitární pomoc, zabezpečuje nouzové zásobování pitnou vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky k přežití obyvatelstva. [7, 25, 26]

1.7. Humanitární pomoc jako součást zahraniční politiky

Poskytování humanitární pomoci je nedílnou součástí zahraniční politiky České republiky. Humanitární pomoc je do zahraničí poskytována podle naléhavosti situace a potřeb postiženého státu, podle možností ekonomiky, disponibilních zdrojů státního rozpočtu, v souladu se zásadami a rezolucemi mezinárodního společenství a s vlastními prioritami a zájmy. [2, 21]

Náklady spojené s poskytováním humanitární pomoci do zahraničí jsou hrazeny z příslušné kapitoly státního rozpočtu, spravované Ministerstvem zahraničních věcí.

O uvolnění či přesunu finančních prostředků z této kapitoly státního rozpočtu rozhoduje v závislosti na povaze katastrofy ministr zahraničních věcí, a to do výše 5 mil. Kč. O uvolnění finančních prostředků nad 5 mil. Kč v jednotlivém případě musí rozhodnout vláda.

Formy humanitární pomoci

Z obecného hlediska lze hovořit o následujících formách okamžité humanitární pomoci:

- záchranná
- materiální
- finanční
- poradenská
- kombinovaná

Poskytování humanitární pomoci do zahraničí

Novým právním předpisem, který upravuje rozhodovací pravomoc v otázkách poskytování humanitární pomoci je Zákon č.151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů,

kteřý vstoupil v platnost od 1. července 2010. Schválení zákona je jasným signálem, že ČR má v úmyslu věnovat se rozvojové spolupráci a humanitární pomoci dlouhodobě a předvídatelně.^[17, 18]

V souladu se zákonem č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů, Ministerstvo vnitra poskytuje humanitární pomoc do členských států Evropské unie a jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě.^[17]

O poskytnutí humanitární pomoci informuje Ministerstvo zahraničních věcí. Podle požadavku Ministerstva vnitra nebo Ministerstva zahraničních věcí pak Správa státních hmotných rezerv vytváří zásoby pro humanitární pomoc do zahraničí. Vytvořené zásoby jsou jako pohotovostní zásoby Státních hmotných rezerv umístěny v Národní základně humanitární pomoci ve Zbirohu společně se zásobami vytvořenými samotným Hasičským záchranným sborem ČR. Úkoly Ministerstva vnitra v této oblasti plní Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.^[2, 21]

Zákon:

- jasně odlišuje, definuje rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc;
- v oblasti humanitární pomoci rozděluje kompetence mezi Ministerstvem zahraničních věcí a Ministerstvem vnitra, sladuje ji s integrovaným záchranným systémem; stanovuje pravomoci a působnosti všech subjektů;
- právně zakotvuje Českou rozvojovou agenturu (ČRA) jako implementační organizaci české ZRS.

Ministerstvo zahraničních věcí a pravidelně informuje vládu o jejich čerpání.

1.8. Legislativa

Hlavní legislativní rámec pro danou oblast tvoří:

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů

Zákon č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Zákon č.241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, jenž umožňuje Ministerstvu vnitra ČR soustřeďovat a nasazovat síly a prostředky požární ochrany při poskytování naší i mezistátní pomoci bez ohledu na to, kdo s nimi disponuje.

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty

Zákon č.151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.

Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010-2017

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 97/1993 Sb. o působnosti Správy státních hmotných rezerv v platném znění

1.9. Činnost Evropské unie v oblasti humanitární pomoci

ECHO

Organizací humanitárních operací EU je pověřeno generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc, známé pod zkratkou ECHO. Činnosti útvaru ECHO odrážejí nárůst vážných krizí ve světě a vůli EU hrát vedoucí úlohu při poskytování nezbytného vybavení a odborné pomoci jejich obětem. Jeho průměrný roční rozpočet za poslední roky činil okolo 700 milionů eur a jeho nejdůležitějším úkolem je zachraňovat životy, snižovat strádání a chránit integritu a důstojnost dotčených osob.

Okamžitá pomoc obvykle zahrnuje poskytnutí stanů, příkrývek a dalších základních

potřeb, jako jsou potraviny, léky, lékařská zařízení, zařízení na čištění vody a paliva. Útvar ECHO také financuje týmy lékařů, experty na odstraňování min, dopravu a logistickou podporu. Od roku 1992 působil už ve více než 100 zemích.^[2]

Mezinárodní úsilí

EU a ECHO samy nemohou mobilizovat nezbytné zdroje k poskytování okamžité humanitární pomoci, k nasazování záchranných týmů, budování polních nemocnic a zřizování nouzových komunikačních systémů. Útvar ECHO proto tyto operace financuje a koordinuje, avšak při dodávkách potravin a přístrojů a při provádění programů okamžité pomoci se spoléhá na své partnery – nevládní organizace, odborné agentury OSN a Mezinárodní červený kříž.

Pomocná ruka

Humanitární pomoc EU sestává ze tří hlavních součástí: okamžité pomoci, potravinové pomoci a pomoci uprchlíkům z oblastí zasažených konfliktem a osobám vysídleným v zemích či regionech postižených válkou.

Okamžitá pomoc se poskytuje ve formě hotovosti na nákup základních potřeb, jako jsou léky, potraviny a přístřeší, nebo na financování rekonstrukčních prací po přírodní pohromě. Tato pomoc musí být rychlá a pružná.

Potravinová pomoc má dvě formy. Zaprvé EU přispívá k zabezpečování pravidelných dodávek potravin regionům postiženým hladomorem nebo suchem do doby, než bude obnovena běžná produkce. Zadruhé poskytuje okamžitou potravinovou pomoc v situacích, kdy v důsledku neočekávaných přírodních pohrom či katastrof způsobených člověkem nastane náhlý nedostatek potravin.

Evropská unie a její členské státy poskytují pomoc uprchlíkům vyhnaným ze svých zemí a osobám vysídleným ve svých zemích či regionech. Pomoc EU jim pomáhá překonat kritické období, než se budou moci vrátit do svých domovů nebo se usadit v nové zemi.^[1,2]

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA

Cílem práce je zhodnotit současný stav, zpracovat podklady a porovnat výsledky z vlastního sběru dat, posoudit a porovnat situaci s jinými státy. Na základě zjištěných výsledků vypracovat metodickou příčku pro logistické zajištění humanitární pomoci s využitím u územních samosprávných celků.

Práce vychází z hypotézy, zda-li je logistické zajištění humanitární pomoci pro postižené obyvatelstvo dobře organizované a dostatečné.

3 METODIKA

Metodika mé práce se opírala především o shromáždění dostatečného množství aktuálních, teoretických informací získaných z odborné literatury a internetových pramenů.

Při zpracování bakalářské práce byly hlavně využity informace a zkušenosti získané při průběhu odborné praxe od příslušníků tzv. USAR odřadu, který se zabývá poskytováním a zajišťováním humanitární pomoci u nás i v zahraničí, dále pak informace a zkušenosti, které mi poskytli někteří z kontaktních osob v oblasti občanských a humanitárních sdružení, informace a zkušenosti od zaměstnanců MÚ Prahy 8, pracujících v oboru krizového řízení i na základě vedených rozhovorů.

Při hodnocení dané problematiky a pro ucelený pohled na věc bylo nutné použít zákonné normy platné v České republice, mezi jinými zákony, vyhlášky, rámcové dohody o spolupráci, dohody o plánované pomoci a realizační dohody.

4 VÝSLEDKY

4.1. Celkové množství zásob humanitární pomoci SSHR

- 9 000 ks humanitárních balíčků
- 4 500 ks konzervovaných dávek
- 20 000 ks přikrývek
- 1 500 ks spacích pytlů
- 13 500 l balené pitné vody

Rozdělení

ZHP jsou rozloženy ve skladech:

Obr.č.2 Sklad humanitární pomoci

Zdroj: SSHR

Humanitární balíček

- Speciálně vyvinutý Správou pro zajištění potřeb osob vážně materiálně postižených za krizových stavů.
- Jakost všech komponentů je kontrolována Úřadem pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti.
- Výroba, skladování a výdej splňují podmínky stanovené zákonem č. 79/1997 Sb. o léčivech. Distribuce může být prováděna přímo postiženým osobám.
- Expirační doba: 60 měsíců.

Obsah humanitárního balíčku:

- a. základní léčiva a zdravotnický materiál,
- b. základní hygienické prostředky,

- c. 0,5 litru pitné vody,
- d. chemický prostředek na přípravu 10 litrů pitné vody,
- e. prostředky pro ohřev a konzumaci stravy,
- f. záchrannou folii, pláštěnku,
- g. další položky.

Používá se samostatně nebo společně s konzervovanou dávkou potravin. K použití je připraveno 9 000 ks.

Celkový pohled na humanitární balíček. Popisy jednotlivých položek a návody k použití jsou uvedené v českém a anglickém jazyce. viz obr. 3 a 4

Obr.č. 3 a 4 humanitární balíček

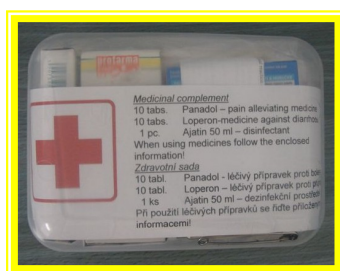
Zdroj: SSHR

Složení humanitárního balíčku

- zdravotní sada
- hygienická sada
- sada na vaření
- osobní bezpečnostní sada

Zdravotní sada

Obr.č.5 obsah zdrav.sady v obalu

Zdroj: SSHR

Zdravotní sada obsahuje

- Panadol - léčivý přípravek proti bolesti 10 tabl.
- Loperon - léčivý přípravek proti průjmům 10 tabl.
- Ajatin 50 ml - tinktura k zevní dezinfekci 1 ks
- Náplast dělená 6 x 2 mm 10 ks
- Šátek trojcípý 1 ks
- Gáza sterilní 7,5 x 7,5 cm 2 ks
- Rukavice nesterilní 1 pár
- Zavírací špendlík 2 ks
- Klickbox - plastová krabička 180 x 130 x 60 mm 1 ks

Sada na přípravu pitné vody

Aqua steril (obsahuje 5 náplní = možnost přípravy 5 x 2 l pitné vody)

Poznámka: pro přípravu pitné vody lze použít obalovou krabici humanitárního balíčku, její obsah je 6,6l

Obr. č. 6 Tablety pro přípravu pitné vody

Zdroj : SSHR

Hygienická sada

- Mýdlo antibakteriální 100g 1 ks
- Toaletní papír 1 ks
- Rukavice nesterilní 1 pár
- Ubrousek hygienický osvěžující 3 ks
- Gumičky 3 ks
- Tužka 1 ks

Obr.č. 7 Hygienická sada

Zdroj: SSHR

Sada na vaření obsahuje:

➤ Vaříč na tuhý líh	1 ks
➤ Tuhý líh	12 ks
➤ Hrnek	1 ks
➤ Zápalky	1 ks
➤ Svíčka kelímek	1 ks
➤ Příbor plastový	2 ks

Obr.č. 8 Zabalená sada na vaření

Zdroj: SSHR

Osobní bezpečnostní sada

➤ Izotermická záchranná folie	1 ks
➤ Pitná voda 125 ml	4 ks
➤ Pláštěnka	1 ks
➤ Tužka	1 ks
➤ Poznámkový blok	1 ks
➤ Píšťalka	1 ks
➤ Provázek (2 m)	1 ks

Doplňkový materiál:

- Sáček z PE 3 ks
- Klipový sáček z PE 1 ks
- Sáček na kontaminované potraviny 1 ks
- Seznam komponentu v balíčku 1 ks

Dávka potravin a osobních potřeb

- Speciálně vyvinuta pro potřeby Armády České republiky. Je plně kompatibilní s potravinovými dávkami používanými armádami NATO.
- Jakost je kontrolována Úřadem pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti
- Zabezpečuje stravovací potřeby jednotlivce minimálně na 24 hodin.
- Obsahuje i prostředky na tepelnou úpravu pokrmů a hygienické pomůcky.
- Průměrná energetická hodnota: 13 900 kJ
- Průměrné nutriční hodnoty:
 - Bílkoviny 103 g
 - Tuky 132 g,
 - Sacharidy 409 g
 - Vitamin C 90 mg
- Použitelnost: 24 měsíců.
- Lze jí doplnit balenou pitnou vodou.
- Lze jí použít samostatně nebo společně s hygienickým balíčkem.

Obr. č. 9 Konzervovaná dávka potravin

Zdroj: SSHR

Složení konzervovaných dávek potravin dále jen KDP:.

Tabulka č. 1 Seznam komponentů KDP varianta I

Pikantní rizoto 300g	1	Čaj porcovaný á 1,5g	2
Vepř. maso s bramborem 300g	1	Cukr (krystal) porcovaný á 5g	8
Tavený sýr 100g	1	Multivitaminový nápoj á 35g	1
Lunch meat 100g	1	Instantní ovocný nápoj á 45g	1
Slané sušenky (cracker) 125g	1	Hořká čokoláda á 50g	1
Sladké sušenky 125 g	1	Žvýkačka (4 ks)	1
Jam porcovaný á 30g	2	Sůl jedlá balená á 2 g	2
Papírový ubrousek	4	Ubrousek hyg. a osvěžující	3
Sáček z PE (min. 20 x 30 cm)	1	Návod na ohřívání pokrmů	1
Kávuový extrakt 2g	2	Seznam komponentů KDP	1

Zdroj: SSHR

Tabulka č.2 Seznam komponentů KDP varianty II.

Pikantní rizoto 300g	1	Multivitaminový nápoj á 35g	1
Vepř. guláš s těstovinami 300g	1	Instantní ovocný nápoj á 45g	1
Tavený sýr 100g	1	Hořká čokoláda á 50g	1
Lunch meat 100g	1	Žvýkačka (4 ks)	1
Slané sušenky (cracker) 125g	1	Sůl jedlá balená á 2 g	2
Sladké sušenky 125 g	1	Ubrousek hyg. a osvěžující	3
Jam porcovaný á 30g	2	Papírový ubrousek	4
Kávuový extrakt 2g	2	Sáček z PE (min. 20 x 30 cm)	1
Čaj porcovaný á 1,5g	2	Návod na ohřívání pokrmů	1
Cukr (krystal) porcovaný á 5g	8	Seznam komponentů KDP	8

Zdroj: SSHR

Tabulka č.3 Seznam komponentů KDP varianty III.

Pikantní rizoto 300g	1	Multivitaminový nápoj á 35g	1
Vepř. guláš s těstovinami 300g	1	Instantní ovocný nápoj á 45g	1
Tavený sýr 100g	1	Hořká čokoláda á 50g	1
Lunch meat 100g	1	Žvýkačka (4 ks)	1
Slané sušenky (cracker) 125g	1	Sůl jedlá balená á 2 g	2
Sladké sušenky 125 g	1	Ubrousek hyg. a osvěžující	3
Jam porcovaný á 30g	2	Papírový ubrousek	4
Kávuový extrakt 2g	2	Sáček z PE (min. 20 x 30 cm)	1
Čaj porcovaný á 1,5g	2	Návod na ohřívání pokrmů	1
Cukr (krystal) porcovaný á 5g	8	Seznam komponentů KDP	8

Zdroj: SSHR

Obr.č.10 Balená pitná voda 13 500 litrů

Zdroj: SSHR

Obr.č. 11 Spací pytel

Zdroj: SSHR

NÁHRADNÍ ODĚV A OBUV

Jsou určeny pro 1 osobu a připraveny ve dvou variantách léto – zima. Liší se typem blůzy a kalhot pracovního oděvu. Průřezové velikosti jsou voleny podle statistické četnosti

pro muže a ženy.

Obr.č. 12 Letní varianta

Zdroj: SSHR

Obsahuje:

plášť do deště

boty gumové

blůza a kalhoty pracovního oděvu

tenisky

nátělník

ponožky

rukavice bez vložky

rukavice gumové

Náhradní oděv a obuv – letní varianta je balena po 25 soupravách v paletě S 1000

Obr.č. 13 Zimní varianta

Zdroj: SSHR

Obsahuje:

plášť do deště

boty gumové

blůza a kalhoty prošívané

boty pracovní kožené

nátělník

ponožky
rukavice s vložkou
rukavice gumové

Náhradní oděv a obuv – zimní varianta je balena po 15 soupravách v paletě S 1000 ^[5]

4.2. Požadavek pro poskytnutí humanitární pomoci

Vyžádání zásob pro humanitární pomoc se provádí formou písemného požadavku, s podpisem statutární osoby, předkládaného k rozhodnutí a realizaci Správě vždy cestou situačního centra Ústředního krizového štábu. Písemný požadavek se zároveň zasílá Správě (fax 251 510 314). Správa o obdržení požadavku uvědomí vyžadující krajský resp. obecní úřad a provede jeho upřesnění.

Požadavek na poskytnutí zásob pro humanitární pomoc musí obsahovat:

- název vyžadujícího krajského resp. obecního úřadu
- množství a druh vyžadovaných zásob pro humanitární pomoc (počet postižených osob)
- místo a dobu jejich převzetí u vyžadujícího krajského resp. obecního úřadu
- jméno, příjmení a telefonní (faxové) spojení na osobu, která upřesní požadavek a zásoby od Správy převezme
- datum a čas podání požadavku.

Dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy rozhoduje o vydání ZHP na základě požadavku krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo určené obce předseda SSHR.^[1, 25, 26]

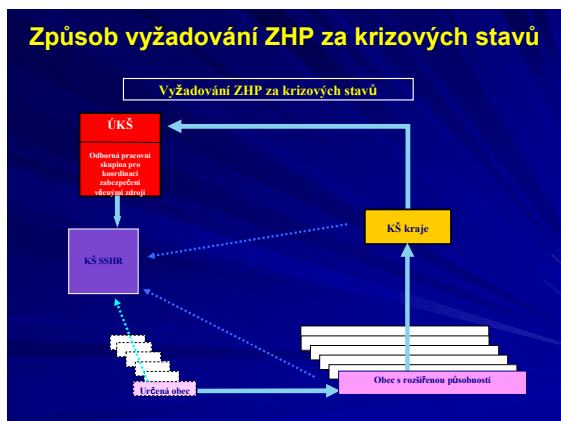
Za přidělení zásob odpovídá osoba, na jejíž žádost došlo k jejich vydání. Samotný požadavek na poskytnutí ZHP je realizován až tehdy, pokud příslušný správní úřad není schopen tyto prostředky poskytnout z vlastních připravených zdrojů.

Způsob vyžadování ZHP

- ZHP lze poskytnout po vyhlášení krizového stavu,
- ZHP jsou vyžadovány stejně jako ostatní věcné zdroje Krizovými štáby krajů u odborné pracovní skupiny ÚKŠ pro koordinaci věcných zdrojů (OPS ÚKŠ),

- Pokud není ÚKŠ aktivován lze ZHP vyžádat přímo u Krizového štábu Správy

Obr.č. 14 Způsob vyžadování ZHP za krizových stavů

Zdroj: SSHR

Poskytování a využití

O vydání ZHP rozhoduje předseda Správy na základě požadavku krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo určené obce. Za přidělení ZHP fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací odpovídá ten, kdo požádal o jejich poskytnutí. Vydané ZHP se neuhrazují ani nevracejí. Nespotřebované ZHP se vracejí zpět Správě.

Doprava ZHP

Správa zajistí dopravu vyžádaných ZHP na místo určení do 24 hodin od obdržení požadavku. Příjemce potvrdí převzetí ZHP na přijímacích dokladech, zajišťuje jejich vyložení ZHP a distribuci. Doklady o předání ZHP fyzickým osobám je povinen uchovat.^[1, 25, 26]

Spojení na OPS ÚKŠ

- Telefon: 241 442 018, 244 095 420
- Fax: 241 440 012
- Mobil: 724 178 181
- Mobil krizový: 725 401 174, 725 401 117
- E-mail: ops@sshr.cz

Spojení na KŠ SSHR

Stálá služba KŠ Správy

- Telefon: 241 441 019, 244 095 336
- Fax: 241 443 019
- Mobil: 725 401 140
- E-mail: krizstab@sshr.cz

Spojení na situační centra:

Odbor stálých směn Společného operačního centra MO ČR - SOC , tel. 973 212 070, 973 212 071, 973 212 000, fax: 973 217 182, 973 212 076, E-mail: soc@army.cz

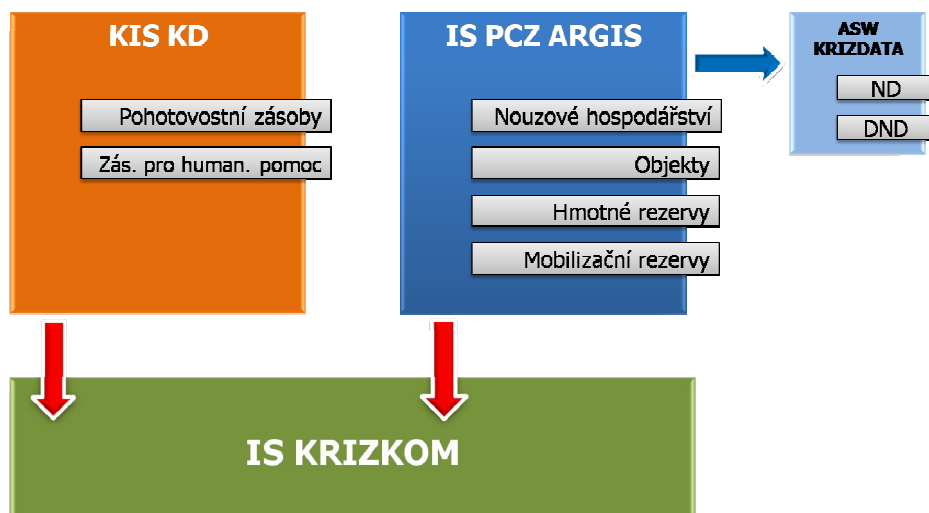
Informační a situační centrum MV ČR - SIC, tel. 974 833 235, fax:974 833 508, E-mail: sicmv@mvr.cz

4.3. Informační podpora HOPSK

Ze znění §1 odst. 1 zákona č. 97/1993 Sb. vyplývá odpovědnost SSHR za řešení problematiky informační podpory HOPKS, do které patří zejména komplexní zajištění informací o věcných zdrojích potřebných k pokrytí nezbytných dodávek.

Základním cílem SSHR v uvedené oblasti je poskytnout orgánům krizového řízení informační nástroj na podporu plánovacích a rozhodovacích procesů v oblasti zajišťování věcných zdrojů pro řešení krizových situací; přitom využít moderní informační technologie s cílem maximálně zjednodušit uživatelský přístup k informacím, minimalizovat náklady na jeho provoz a údržbu a otevřít jej pro komunikaci s dalšími systémy na místní, regionální, státní i mezinárodní úrovni.^[1, 16, 25]

Obr. č. 15 Funkční schéma informačních systémů pro podporu HOPKS

Zdroj: SSHR

Při tvorbě své práce jsem použila materiály, poznatky a informace získané vlastním sběrem dat. Nejvíce pak z MČ Prahy 8, kde jsem se zaměřila na poskytování humanitární pomoci. Měla jsem možnost nahlédnout a prostudovat do jejich interních záznamů a plánů. Jedním z nich byl např. níže zmiňovaný plán nezbytných dodávek. [25, 26]

Plán nezbytných dodávek

Magistrátu hl. m. Prahy v tomto systému ukládá zákon č.241/2000 Sb., v přenesené působnosti:

- zpracovávat plán nezbytných dodávek jako samostatnou část krizového plánu kraje,
 - zabezpečovat ty nezbytné dodávky k uspokojení základních životních potřeb obyvatel kraje, které nižší správní úřad v rámci svého území není schopen zajistit,
 - rozhodovat o použití regulačních opatření.
- Magistrát hl. m. Prahy dále v rámci okruhu své působnosti kontroluje přípravu a účinnost HOPKS a plnění jím vyhlášených regulačních opatření; odpovídá také za přidělení jím vyžádaných humanitárních zásob postiženým osobám. Při splnění podmínek §11 zákona č.241/2000 Sb. (zákon o HOPKS) může rozhodnout o použití pohotovostních zásob uložených v jeho správním

obvodu.

- Ústředním orgánem státní správy v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy je Správa státních hmotných rezerv (SSHR), jejíž strukturu tvoří ústředí se sídlem v Praze a účelové organizační jednotky (skladové základny) na různých místech republiky.
- Z hlediska účelu se státní hmotné rezervy člení na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.
- Jedním z hlavních nástrojů informační podpory hospodářských opatření pro krizové stavy je IS ARGIS, vyvinutý a provozovaný SSHR. Tento informační systém umožňuje práci s daty podle územní nebo resortní příslušnosti a podporu při zpracování tabulkových přehledů Plánu nezbytných dodávek jako součásti Krizového plánu hl. m. Prahy. Cílem je pomoci orgánům krizového řízení při plnění povinností, uložených zák.č. 241/2000 Sb., zák.č. 240/2000 Sb. a vyhláškou č.498/2000 Sb. v platném znění.
- Jako organizační prostředek pro sběr informací o nezbytných dodávkách slouží Číselník nezbytných dodávek, obsahující zatím na 600 položek nejpotřebnějších komodit.
- Vedle modulu "Nouzové hospodářství" zahájí v nejbližší době provoz další vyhledávací modul "Objekty", v němž lze pracovat s několika kategoriemi potřebných informací.
- Informace pro přípravu na krizové situace vyžaduje, shromažďuje a eviduje Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, Plán nezbytných dodávek zpracovává Magistrát hl. m. Prahy.
- IS ARGIS prochází v současné době dokončovacím procesem zprovoznění nové verze, odpovídající požadavkům na změny legislativy. V jeho rámci dojde k úpravě uživatelských práv:
 - účty dodavatelů nezbytných dodávek budou systémem generovány při jejich oslovení ze strany HZS hl. m. Prahy,
 - uživatelské účty příslušných obecních úřadů (pro vymezení vlastních potřeb a výběr možných dodavatelů nezbytných dodávek) budou generovány při jejich oslovení ze strany krajského úřadu,
 - účty správců a uživatelů od úrovně krajského úřadu výše zůstanou zachovány.

Obsah : [Přehled disponibilních zdrojů](#)

[Číselník nezbytných dodávek](#)

[Nezajištěné nezbytné dodávky](#)

[Seznam nezbytných dodávek](#)

[Dodavatelé nezbytných dodávek](#)

Pozn. Z důvodu veliké kapacity obsahu a různorodosti údajů ohledně krajů není obsah zveřejněn. [zdroj: MČ P-8]

4.4. Nasazení záchranných praporů AČR a prostředků v rámci IZS

Vyžádané síly a prostředky AČR zabezpečují především záchranné prapory. K bezprostřednímu nasazení stanovených sil a prostředků v souladu s poplachovými plány, havarijními plány krajů a vnějšími havarijními plány je možno vyslat výjezdovou záchrannou jednotku a techniku, záchranný a vyprošťovací odřad a techniku na vyžádání.^[3]

Síly a prostředky záchranných praporů a vojenských zařízení vyčleněné do ostatních složek IZS se vyžadují v souladu s poplachovými plány, havarijními plány krajů a vnějšími havarijními plány u Společného operačního centra Ministerstva obrany prostřednictvím Operačního a informačního střediska Generálního ředitelství HZS České republiky.^[8]

Nasazení sil a prostředků vojenských útvarů, vojenských zařízení a vojenských záchranných útvarů Armády ČR bude realizováno pouze v případě, že neohrozí plnění základního úkolu stanoveného ozbrojeným silám v § 9 zákona č. 219/1999 Sb.23 Základním úkolem ozbrojených sil je připravenost k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení a také plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení.^[14]

Nasazení dalších sil a prostředků AČR

Jestliže se ukáže, že síly a prostředky nasazených záchranných praporů, vojenských útvarů a vojenských zařízení vyčleněných do ostatních složek IZS k plnění požadovaných úkolů nedostačují, řeší požadavky hejtmanů krajů, primátora hlavního města Prahy a starostů obcí

na nasazení dalších potřebných sil a prostředků předané prostřednictvím Operačního a informačního střediska HZS Náčelník Generálního štábu přes Společné operační centrum Ministerstva obrany. Při mimořádných událostech většího rozsahu, tzn. kraj a více se řeší nasazení vojenských útvarů a zařízení podle zákonů č. 239/2000 Sb., a č. 219/1999 Sb., pouze centrálně na základě nařízení Náčelník Generálního štábu AČR.^[22, 23]

V případě zasažení většího území České republiky mimořádnou událostí, rozhoduje o nasazení Armády ČR vláda na návrh ministra vnitra.^[8]

Vojenskou techniku s nezbytně nutnou obsluhou lze použít i v jiných závažných situacích ohrožujících život, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí, kdy příslušné správní úřady, orgány územní samosprávy, právnické osoby, požární ochrana nebo vojenské záchranné útvary nemají potřebnou techniku k odstranění takového ohrožení.^[3, 9]

Použití vojenské techniky s nezbytně nutnou obsluhou mohou vyžadovat v těchto případech příslušní vedoucí správních úřadů, orgánů územní samosprávy, právnických osob nebo požární ochrany u Náčelník Generálního štábu. Náčelník Generálního štábu o použití vojenské techniky informuje ministra, který následně informuje vládu.^[14]

Možné úkoly použití dalších jednotek Armády ČR, konkrétně ženijního vojska, které disponuje potřebnými specialisty a technikou vychází z Ústavního zákona č. 110/1998Sb., o bezpečnosti ČR, zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky a samozřejmě již uvedených zákonů č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a č. 239/2000 Sb., o IZS. Toto použití vojsk při nevojenských ohroženích a činnostech se zdá být i v budoucnu nezbytné. Je třeba také zdůraznit, že právě ženijní vojsko AČR svým výcvikem, odbornou připraveností, speciální technikou a ženijními prostředky má dobré předpoklady pro efektivní použití a nasazení při záchranně lidí, materiálních hodnot a obnově infrastruktury.^[9, 22, 23]

Odborný výcvik ženijních specialistů obsahuje řadu prvků a činností, na které jsou připravovány také záchranné jednotky AČR^[4]

V případě nevojenských hrozeb lze hovořit u těchto jednotek především o podpůrných operacích při živelních pohromách, průmyslových haváriích a humanitárních akcích, kde se soustředí na ženijní průzkum, záchranné, vyprošťovací a prvořadě likvidační práce v postižených oblastech a dále ženijním zabezpečením činnosti jednotek IZS, vlastního útvaru

(odřadu), obnovu infrastruktury, odstraňování následků mimořádných událostí a asistenční činnost.^[4]

Nelze také zapomenout na vojenské zdravotnictví, tedy konkrétně na šest vojenských polních nemocnic, které jsou postupně do vybavovány tím nejšpičkovějším zdravotnickým zařízením, a jsou schopným provozu za extrémních podmínek, přičemž jejich práce je vysoce ceněna a je na velmi dobré profesionální úrovni.^[3]

4.5. Materiální základna humanitární pomoci

Každý záchranný prapor má k dispozici základnu humanitární pomoci (MZHP), kterou je schopen rozvinout do 24 hodin od vyžádání. Kapacita takovéto základny je u 152., 153., 154., 155., 156. záchranného praporu pro 450 osob, u 157. záchranného praporu pro 300 osob.

MZHP slouží k zabezpečení základních životních potřeb postiženému obyvatelstvu jako je ubytování, ošacení, stravování na nezbytně nutnou dobu. Vzhledem k tomu, že tyto zařízení slouží jako provizorium, jsou z nich osoby postupně odesílány do stacionárních humanitárních zařízení. Základny se využívají při živelních pohromách a lze je využít i pro dočasné umístění uprchlíků. V případě válečného konfliktu je možné materiál těchto základen poskytnout jako prostředky pro vybavení úkrytů pro obyvatelstvo.^[3,9]

Vývoz materiálu k rozvinutí materiální základny humanitární pomoci je plánován do 360 minut od obdržení požadavku, přičemž na výstavbu a zabezpečení provozu po přesunu na místo se plánuje 12 hodin. Veškerý materiál potřebný k rozvinutí základny je zabezpečován silami a prostředky záchranného praporu, pouze potraviny pro přípravu stravy zabezpečuje ten, kdo si pomoc vyžádal. Provoz základny zpravidla zabezpečují osoby zmocněné hejtmanem, přednostou městského úřadu, primátorem města, k převzetí základny.^[8]

Stanový tábor, který je součástí materiální základny humanitární pomoci je členěn na:

- přijímací středisko (zabezpečuje lékařské prohlídky, převlečení a hygienu),
- zdravotnické středisko (vyšetření nemocných, léčení),
- prostor pro ubytování (oddělené),
- prostor pro osobní hygienu,

- stravovací středisko (příprava a konzumace stravy),
- prostor pro zabezpečení personálu (sklady, zdrojové agregáty).

Osobní hygiena, stravování a ubytování je zabezpečeno polním způsobem. K MZHP je nutná minimálně jedna přístupová komunikace, která je zpevněná a umožní tak přísun materiálu a jeho vyložení vysokozdvíhými vozíky. To zabezpečí včasné vyložení materiálu a zahájení budování jednotlivých stanovišť. [9]

4.5.1 Působnost záchranných praporů AČR

Záchranné prapory mají předurčená a vymezená teritoria pro svou působnost a následující grafická mapa uvádí dislokace jednotlivých záchranných praporů a jejich regionální (územní) působnost ke krajům v rámci České republiky. [8, 30]

Obr.č. 16 Působnost záchranných praporů

Zdroj: AČR - Rozmístění záchranných praporů a jejich regionální působnost

4.6. Humanitární organizace a občanská sdružení

Jsou nedílnou součástí logistiky při zajišťování humanitární pomoci pro postižené obyvatelstvo. [6] Jejich seznam a činnost přikládám v příloze č. 1

4.7. Výzkum

Pro dosažení cíle mé práce a k potvrzení či vyvrácení hypotézy jsem vypracovala 8 jednoduchých otázek a položila je respondentům se kterými jsem se během tvorby práce setkala.

Níže uvedené otázky byli položeny lidem, kteří se touto problematikou zabývají a jimi byl:

- pracovníci MÚ Prahy 8, odbor krizového řízení,
- pracovník Magistrátu hl.m.Prahy v témže oboru
- příslušníci HZS hl.m.Prahy
- někteří z kontaktních osob humanitárních organizací a občanských sdružení
- 2 osoby, které mimořádnou událost zažili na vlastní kůži a humanitární pomoc přijali.

Položené otázky:

- 1) Jaká je v současné době organizace logistického zabezpečení humanitární pomoci?
- 2) Jaké jsou vaše vlastní zkušenosti při organizování log.zajištění humanitární pomoci?
(z praxe při vzniku a řešení mimořádné události)
- 3) Co byste v organizaci log. zabezpečení změnili nebo doplnili?
- 4) Shledáváte nějaké rezervy v organizování log. zabezpečení humanit.pomoci?
- 5) Myslíte si, že je logistické zabezpečení humanitární pomoci dobře organizované?
- 6) Je podle Vás a Vašich zkušeností log. zabezpečení humanitární pomoci dostatečné?
- 7) Shledali jste se ve své praxi s nějakým nedostatkem při log. zajištění humanitární pomoci a jakým?
- 8) Máte nějaká doporučení jak logistické zabezpečení humanitární pomoci zlepšit?

Odpovědi na tyto otázky nebyly a ani nemohly být jednoznačně a totožně zodpovězené. Každý dotazovaný má na tuto problematiku odlišný názor a různé zkušenosti. I přesto mi ve zpracování a výsledcích byly velkým přínosem a pomohli mi k objasnění hypotézy a k došlému závěru.

Nutno podotknout, že převážně v otázkách č. 2, 3, 4, 5, 7, a 8 se mi dostalo podobných odpovědí a z toho tedy vyplývá že:

Otázka č. 2 – odpověď:

Zkušenosti jsou velmi dobré a to díky dobré organizaci a různým dobrovolným dárcům

a občanským organizacím a samozřejmě mediím. Např. při shromažďování a rozvozu hum. pomoci dobrovolníky i dobrovolnými záchranáři.

Otázka č. 3 – odpověď:

Větší provázanost složek IZS a napojení na firmy v místní MČ a jejich motivovanost v této problematice. Zřizování skladů hum. pomoci, přímo v obci a plánovanou koordinací při rychlém rozdělování těchto prostředků.

Otázka č. 4 – odpověď:

Rezervy tu samozřejmě jsou, ale záleží na ochotě zástupců obce na uvolnění finančních prostředků pro tyto účely.

Otázka č. 5 - odpověď:

Jsem o tom přesvědčen, ale vždy záleží na konkrétních osobách, které mají zkušenosti s MU! Protože sebe lepší plán může selhat a záleží na konkrétním jedinci, jak se s věcí vyrovná! Zkušenosti jsou nenahraditelné!

Otázka č. 7 – odpověď:

Nedostatky se vyskytnou vždycky a všude, lidi budou reptat vždycky. Jedná se konkrétně o včasné a rovnoměrné umístění humanitární pomoci, jejich rychlá příprava a rozvoz. Jde o čas!

Otázka č. 8 – odpověď:

Pořád je co zlepšovat, zejména přípravu prostor, logistického zabezpečení, budování skladů, humanitární pomoci, přípravu řidičů, techniky, školení, přípravu typových plánů. Hlavně si všichni musí uvědomit, že když se nic neděje, tak neusnout na vavřínech a přestat se o tento problém zajímat! Vždycky se to vymstí a člověk je nemile překvapen!! A co do budoucna? Jsme v klimatickém období ještě minimálně 30 let kdy bude nejen voda stálý problém!!!

4.8. Typy poskytovaných pomocí do zahraničí

Česká republika již několik let poskytuje na základě výše uvedených předpisů následující typy pomocí do zahraničí:

záchrannářskou

materiální

finanční

poradenskou

kombinovanou pomoc do zahraničí

ČR poskytuje do zahraničí humanitární pomoc na bilaterální úrovni nebo prostřednictvím mezinárodních organizací. Kontaktním místem České republiky pro mezinárodní organizace a jejich operační centra jako jsou EU-MIC, NATO-EADRCC, MAAE, UN-OCHA atd. je operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR. [21, 22, 31]

V případě jakékoliv mimořádné události, kdy postižený stát požádá o pomoc prostřednictvím příslušné mezinárodní organizace nebo prostřednictvím zastupitelského úřadu ČR v postiženém státu, je tato informace přijata na operačním a informačním středisku MV - generálního ředitelství HZS ČR, které v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí připraví návrh na poskytnutí pomoci. Dále pak operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR s mezinárodní organizací aktivně spolupracuje při přípravě, koordinaci a realizaci humanitární pomoci.

MV-generální ředitelství HZS ČR v průběhu realizace poskytování humanitární pomoci stále spolupracuje s Ministerstvem zahraničních věcí, které zajišťuje např. komunikaci se zastupitelským úřadem, informace z postiženého státu, víza pro členy záchranné jednotky (dále jen "odřadu") nebo víza pro doprovod materiální humanitární pomoci. Dále Ministerstvo zahraničních věcí zajišťuje protokolární předání humanitární pomoci.^[19, 29]

Poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí je také politickým rozhodnutím ČR, poskytuje se vzhledem k politické situaci ve světě a vzhledem ke vztahu ČR a postiženého státu.

Záchranářská humanitární pomoc do zahraničí

V rámci záchranářské humanitární pomoci do zahraničí jsou připraveny speciální typy odřadů. Odřady jsou vždy složeny tak, aby odpovídaly potřebám v místě mimořádné události (požární odřad, povodňový odřad, USAR odřad,...). Členy odřadu jsou hlavně příslušníci HZS ČR a dále mohou být součástí odřadu také příslušníci kynologických brigád, SÚJCHBO, SÚRAO, Policie ČR, apod. ^[21, 31]

Zásady pro vytváření odřadů pro poskytování pomoci mezi kraji v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací jsou stanoveny pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra.

Materiální humanitární pomoc do zahraničí

Materiální humanitární pomoc do zahraničí je poskytována na základě konkrétní žádosti postiženého státu, která je následně českou stranou zvážena a humanitární pomoc je případně Českou republikou poskytnuta. O materiální humanitární pomoci také rozhoduje Ministerstvo vnitra v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí.

Finanční humanitární pomoc do zahraničí

O poskytnutí finanční humanitární pomoci do zahraničí rozhoduje Ministerstvo zahraničních věcí ČR ve spolupráci s MV - generálním ředitelstvím HZS ČR. Pomoc je většinou poskytována prostřednictvím mezinárodních organizací nebo přímo na bankovní konto určené postiženým státem.

4.9. Přes hraniční spolupráce

ČR má uzavřeny mezivládní dvoustranné dohody o spolupráci a pomoci při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech se všemi sousedními zeměmi a s Maďarskem, což umožňuje záchranným jednotkám v případě mimořádné události překračovat státní hranici ve zjednodušeném režimu. V rámci přes hraniční spolupráce jednotky příslušného územního celku (HZS kraje) zasahují na území příslušného územního

celku sousedního státu na základě uvedených dohod. Žádost o pomoc si předávají operační střediska příslušných územních celků, na české straně je to KOPIS HZS kraje či operační středisko územního odboru. Veškeré zásahy na území druhého státu se následně ohlásí na OPIS MV-generálního ředitelství HZS ČR. Tyto dohody dále upravují např. společná školení, cvičení, vzájemnou výměnu informací, používání radiostanic, náhrady vzniklých škod, použití letadel, atd.^[23, 31]

Poskytnutí humanitární pomoci Maďarsku, Slovensku a Polsku.

Maďarsko

Na základě žádosti Maďarska Evropské Unii o humanitární pomoc po povodních v květnu 2010 nabídla Česká republika humanitární pomoc ve formě celkem 100 000 ks protipovodňových pytlů. Nabídka byla maďarskou stranou 27. 5. 2010 akceptována, a dne 28. 5. 2010 byl vypraven konvoj s humanitární pomocí, který se skládal z příslušníků HZS Moravskoslezského kraje a zaměstnanců Základny logistiky Olomouc. Jednotka ještě týž den odpoledne předala protipovodňovou pomoc zástupcům maďarského Disaster Management Relief v Budapešti a jednotka se vrátila zpět do České republiky dne 29. 5. 2010 krátce po půlnoci.

Slovensko

Povodňový odřad, složený z příslušníků HZS Moravskoslezského kraje a Záchraného útvaru HZS ČR, byl na základě žádosti Slovenské republiky o pomoc z důvodů katastrofálních povodní vyslán na záchrannou (humanitární) operaci v katastrálním území obce Trebišov na východním Slovensku. Odřad byl nasazen ve dnech 6. -10. 6. 2010 v obci Hráň, která byla přímo ohrožena rozlitou řekou Trnávkou, v místech vybudovaného umělého poldru (hráze). Vlivem zvýšené hladiny řeky hrozil částečný sesuv hráze a vysoké bylo i riziko jejího protržení a následného zatopení velké části obce. Odřad v těchto určených místech odčerpával vodu pomocí čerpadel MČS 400 K2/2 a MČS 1500 K2. Rozloha čerpané vodní plochy byla cca 0,5 km² a byl odčerpán cca 1.2m vysoký vodní sloupec v průběhu nasazení 48 hodin. Na základě rozhodnutí místních krizových orgánů bylo čerpání ukončeno.

Polsko

V průběhu měsíce května a června 2010 zasahovalo bezmála 150 hasičů z celkem 4 krajských HZS (HZS Olomouckého kraje, HZS Ústeckého kraje, HZS Středočeského kraje

a HZS hl. m. Prahy) a Záchraného útvaru HZS ČR při odstraňování následků katastrofálních povodní, které Polsko zasáhly.

Polsko požádalo o mezinárodní pomoc prostřednictvím Monitorovacího a informačního střediska Evropské komise, kromě České Republiky poskytly pomoc (ve formě povodňových odřadů) také Francie, Německo, nadnárodní modul EU (Litva, Lotyšsko a Estonsko), Dánsko, Ukrajina a Holandsko.

Jednotlivé české povodňové odřady byly nasazovány na území Polska podle aktuálních potřeb, hasiči odčerpávali vodu v následujících vojvodstvích (v závorce jsou specifikovány města nasazení): Slezském (Bieruń, Tychy, Gliwice, Racibórz, Zabrze), Dolnoslezském (Jelcz Laskowice), Svatokřížském (Sandomierz), Podkarpatském (Tarnobrzeg, Mielec, Dymitrów) a Malopolském (Natków).^[27, 28]

Humanitární pomoc

Podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, plní Ministerstvo vnitra úkoly v oblasti zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí. Dále podle § 7 odst. 4 zákona organizuje ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady záchrannou a materiální pomoc do zahraničí. Nově podle § 9 zákona č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí Ministerstvo vnitra poskytuje humanitární pomoc do členských států Evropské unie a jiných států tvořící Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě.

4.10. Vysílání odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR do zahraničí

Uvedení předurčených sil a prostředků do pohotovosti provádí na pokyn řídicího důstojníka operační a informační středisko MV generálního ředitelství HZS ČR po obdržení informace o vzniku závažné mimořádné události v zahraničí nebo při vyžádání pomoci

ze zahraničí. Po upřesnění jmenného seznamu zajišťuje řídící důstojník vydání rozkazu generálního ředitele HZS ČR k povolání příslušníků k pracovní cestě k plnění mimořádných úkolů HZS ČR, kterým se určí velitel odřadu, zařadí do odřadu osoby poskytující pomoc, stanoví cíl a způsob přepravy, místo soustředění, doba odjezdu a další náležitosti.

Svoz příslušníků nebo kynologů na místo soustředění k vyslání odřadu je zajišťován HZS krajů, případně ve spolupráci s Policií ČR na základě rozhodnutí řídícího důstojníka MV-generálního ředitelství HZS ČR.

Současně s uvedením odřadu do pohotovosti je ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a odborem mezinárodní spolupráce MV zjišťována:

- situace v místě nasazení,
- požadavky na pomoc,
- kontakty na kompetentní orgány postižené země, její zastupitelský úřad v ČR a náš zastupitelský úřad v postižené zemi,
- rychlý průjezd tranzitními zeměmi,
- nutnost zajištění víz.

Před vysláním je veliteli odřadu předána zúčtovatelná záloha v zahraniční měně potřebná pro zahraniční služební cestu ve smyslu zákona o cestovních náhradách a uzavřeno pojištění. Finanční prostředky v zahraniční měně zajišťuje odbor mezinárodní spolupráce MV ve spolupráci s MV-generálním ředitelstvím HZS ČR.

Při letecké přepravě je třeba s kompetentními orgány postižené země dohodnout návaznou přepravu do místa určení z cílového letiště.

Před odjezdem – odletem jednotky je jednotce přečten ROZKAZ generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR, k povolání příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR na služební cestu k poskytnutí humanitární pomoci, který je vydáný souladu s § 136 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“) a v souladu s § 7b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.^[31, 19]

4.10.1 Prostředky pro odřady, připravené k okamžitému nasazení

Speciální technické prostředky - záchranné a vyprošťovací, logistické a prostředky (viz. Příloha č.2)^[31]

4.10.2 Struktura a druhy odřadů USAR (viz. Příloha č. 3)^[31]

4.10.3 Personální zajištění odřadů (viz. Příloha č. 4)^[31]

Při mezinárodních záchranných operacích a vysílání humanitární pomoci do zahraničí jsou osoby vysílány na krátkodobé působení v zahraničí (několik dnů nebo max. několik týdnů). Jsou vysílány jako jednotka MV- GR HZS ČR nebo jako jednotliví odborníci a v zahraničí plní úkoly, které plní při řešení mimořádných událostí i v ČR. ^[23, 25]

Pokud je vyslán záchranný odřad, je jádro záchranného odřadu tvořeno příslušníky HZS ČR. Ostatní (např. příslušníci Policie ČR nebo civilní specialisté) jednotku pouze doplňují podle charakteru konkrétní záchranné operace. Takto nasazení odborníci jsou podřízeni veliteli záchranného odřadu.

Síly a prostředky, případně odborníci, jsou zapojeni do IZS ČR a plní deklarované úkoly na teritoriu ČR. Pouze ti, kteří splňují stanovené předpoklady, jsou pak vyčleněni pro možné vyslání na mezinárodní záchranné operace. Znamená to tedy, že ve své odbornosti jsou školeni a cvičeni standardním způsobem. Obsahem přípravy je teoretická a praktická příprava a cvičení (prověřovací a taktická). Příprava funguje standardním způsobem podle zákona o IZS.

4.11. Národní Základna humanitární pomoci

Na základě získaných informací z praxe, z poznatků a zkušeností lidí zabývajících se logistickým zajištěním humanitární pomoci, či samotného poskytování a přijímání, bylo zjištěno, že doposud ČR chybělo jednotné místo, tzv. centrála. Výsledkem je pak nově vybudovaná Národní základna humanitární pomoci ve Zbirohu, která se touto „centrálou“ stala a umožnila tak zkvalitnění a rychlost logistiky v této oblasti.

Národní základna humanitární pomoci je využívána za účelem příjmu humanitární pomoci ze zahraničí (příjetí a následná distribuce) a také za účelem organizace záchranné

a materiální pomoci u nás i zahraničí, za které je odpovědné Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů, ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady.

Národní základna humanitární pomoci Hasičskému záchrannému sboru České republiky umožní poskytnutou humanitární pomoc efektivně přijímat, organizovat její urychlené převzetí, roztřídit, uskladnit, skladovat po nezbytnou dobu, připravit k expedici a expedovat v rámci České republiky nebo do státu Evropské unie či jinam do světa, kde jí bude zapotřebí.

V minulosti byla vybudována národní síť skladů Hasičského záchranného sboru České republiky rozmístěných po celé republice, která slouží pro zabezpečení potřeb záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva v oblasti skladování věcných prostředků a materiálu. Hasičskému záchrannému sboru České republiky ale chyběl jeden speciální centrální sklad logistiky pro organizaci příjmu a poskytování materiální pomoci, který by měl kapacitu a vybavení (dopravní prostředky a techniku) pro příjem pomoci ze zahraničí, pro její přepravu a distribuci pomoci do/ze základny nebo na místo určení a ve kterém by bylo možné vytvořit příslušné zásoby pro potřeby pomoci do zahraničí. Řešením bylo právě vybudování Národní základny humanitární pomoci. Volba místa pro výstavbu základny padla na obec Zbiroh, a to nejen kvůli jeho výhodné poloze u mezinárodně významné dálnice D5 a v blízkosti Prahy. Základnu vlastní a provozuje Hasičský záchranný sbor České republiky a je začleněna do existující struktury základny logistiky.

Základna umožní zdokonalení veřejných služeb v oblasti odstraňování následků krizových událostí zkrácením doby reakce, zvýšením efektivnosti a zlepšenou koordinací příjmu, zrychlením manipulace a distribuce humanitární pomoci.

Financování

Výstavba základny, která byla realizována v rámci stejnojmenného projektu Národní základna humanitární pomoci, byla financována ze státního rozpočtu a strukturálních fondů Evropské unie, konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Integrovaného operačního programu. Celkové náklady, které byly v rámci Integrovaného operačního programu na vybudování základny vyčleněny, byly ve výši téměř 85 milionů Kč, přičemž Evropská unie financovala 85 % způsobilých a uznatelných výdajů projektu.

Ve skutečnosti bylo ušetřeno 18 % z plánované částky.

Cíl projektu

Bezprostředním cílem projektu bylo vytvoření min. 2 500 m² nových kapacit pro efektivní zajištění poskytování humanitární pomoci a pořízení odpovídající techniky pro manipulaci, přepravu a distribuci humanitární pomoci z nebo do základny nebo na jakékoliv místo určení. Projekt vytvořil potřebnou infrastrukturu pro příjem a poskytování humanitární pomoci, která je garantem urychlení a zdokonalení poskytovaných veřejných služeb v této oblasti v České republice. Zrychlením dodávek humanitární pomoci do zahraničí dojde ke zlepšení vnímání České republiky jako země poskytující včasnou pomoc, čímž může dojít k růstu její prestiže.

Soustředěním materiálu do jednoho skladového prostoru při poskytování pomoci do zahraničí dojde v neposlední řadě k časovým, personálním i finančním úsporám oproti provozu dosud rozdělených, místně a kapacitně nevyhovujících pracovišť a skladů, přičemž nezbytností je odpovídající technika pro dálkovou kontejnerovou dopravu, kterou základna disponuje.

Z dlouhodobého hlediska projekt přispěje také ke zdokonalení systému logistiky v případě mimořádných událostí (efektivnější a rychlejší přijímání a vysílání humanitární pomoci povede ke zkrácení doby reakce na mimořádné události).

Výstavba

Výstavba Národní základny humanitární pomoci byla realizována rekonstrukcí objektu ve skladovém zařízení Základny logistiky Olomouc v západočeském Zbirohu. Rekonstrukce začala v roce 2009 a byla dokončena v roce 2010. Rekonstruované objekty jsou využívány pro skladování materiálu, pro garážování potřebné techniky a v případě potřeby také jako zázemí pro řidiče a další pracovníky zapojené do procesu příjmu/vysílání pomoci. Ti mohou využívat i zasedací místnosti vybavené veškerou potřebnou technikou, která je potřeba při řešení nenadálých situací.

Národní základna humanitární pomoci je využívána za účelem poskytování a přijímání humanitární pomoci do/ze zahraničí. Základna je napojena na kapacity Státní správy hmotných rezerv, Ministerstva zdravotnictví aj. a je připravena k plnému zapojení do logistických kapacit pro poskytování humanitární pomoci dle Mechanismu rozšířené

spolupráce v oblasti civilní ochrany v rámci Evropské unie, který představuje společný koordinovaný postup v rámci Evropské unie; či prostřednictvím jiných mechanismů, např. Euro-atlantického centra pro pomoc při katastrofách (EADRCC) při Severoatlantické alianci NATO – či Kanceláře pro koordinaci humanitární pomoci (OCCHA) při Organizaci spojených národů.

V roce 2010 byly na humanitární pomoc ČR do zahraničí vyčleněny prostředky ve výši 73 mil. Kč. Celkový rozpočet na humanitární pomoc v roce 2010 však činil 89 350 000 Kč. Plánovaná částka byla navýšena o 15 mil. Kč (Usnesením vlády č. 73/2010- mimořádná humanitární pomoc Haiti) a 5 mil. Kč (Usnesením vlády č. 787/2010 – humanitární pomoc Pákistánu).

Česká republika v průběhu roku 2010 poskytla finanční humanitární pomoc do následujících zemí **Evropy, Asie, Afriky a Ameriky**: Polsko, Slovensko, Maďarsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Rusko, Afghánistán, Malajsie, Mongolsko, Barma, Pákistán, Írán, Palestina, Zimbabwe, Niger, Čad, Haiti, Chile, Kuba a na projekty **humanitární pomoci v zemích Afrického rohu**.

Ve většině případů byla poskytnuta finanční humanitární pomoc (prostřednictvím české nebo mezinárodní nevládní organizace), materiální humanitární pomoci poskytla Česká republika v květnu 2010 Maďarsku a záchranná humanitární pomoc byly využity ve dvou případech (Polsku a Slovensku). [25, 27, 28, 29]

Na rok 2011 je na poskytování státní humanitární pomoci do zahraničí vyčleněno 73 mil. Kč.

5 DISKUZE

V mém uchopení a pojetí tématu bakalářské práce se nedá příliš mluvit o komparaci výsledků práce a komparaci výsledků a poznatků jiných autorů. I já mám na danou problematiku zcela ucelený názor. Při vyhodnocování a porovnávání dat, zjištěných výsledků jsem nenarazila na jediný problém ve smyslu nedostatku materiálů, či neschopnosti zúčastněných osob zmíněných v mé práci poskytnout mi potřebné informace.

Problém v oblasti logistického zabezpečení humanitární pomoci vidím v nedostatku finančních prostředků a to díky úsporným opatřením. Ne jednou jsem se při dotazu na uvolněné finanční prostředky dočkala odpovědi typu. „To víte, my máme letos úsporný režim, spíše se věnujeme prevenci kriminality. Částka na humanitární pomoc je malá, spíše symbolická.“

Podle vyplynulých výsledků je sice logistické zajištění humanitární pomoci dostatečné a dobře organizované i systém poskytování pomoci je kvalitní a to i na mezinárodní (evropské) a v našem měřítku možná i světové úrovni. Bude však tomu tak i nadále? Jak si udržíme takovou úroveň a kvalitu, když je třeba další budování humanitárních skladů a udržování kvality již vzniklých zásob humanitární pomoci jejich expirace, revizi, atd.. Vždyť naopak některé obce a městské části musely od skladů humanitární pomoci a jejich zásob upustit a bezplatně je předat některým humanitárním organizacím a sborům dobrovolných hasičů.

Smysl vidím následujícím faktu:

Evropská unie a její orgány se v uplynulých deseti letech začaly zabývat mimo jiné i připraveností na řešení mimořádných událostí a na vzájemnou pomoc jednotlivých států v případě vzniku mimořádných událostí. Tato problematika spadá do působnosti Generálního ředitelství pro humanitární pomoc a ochranu obyvatelstva.

Pro účely vzájemné pomoci byla vytvořena pracoviště, jako je například MIC (monitorovací a informační centrum) se sídlem v Bruselu nebo informační systém CECIS, jehož prostřednictvím dochází k výměně informací mezi kontaktními body členských států (MV-generální ředitelství HZS ČR) a monitorovacím a informačním střediskem. Vedle těchto nástrojů existují i finanční mechanismy a systém vzdělávacích kurzů. Mechanizmy civilní

ochrany EU vycházejí také z již prověřených systémů mezinárodní pomoci poskytované OSN, především organizací OCHA. Systém Mechanizmů Evropské unie v oblasti civilní ochrany je postupně rozvíjen a budován, především na základě reálných mimořádných událostí. K zajištění efektivní mezinárodní pomoci je nutné, aby týmy poskytující pomoc byly vybaveny nejen potřebnými prostředky, možnostmi spolupráce, ale také schopny zajistit svoji soběstačnost. V posledních letech bylo definováno několik standardizovaných týmů, tzv. modulů, které mohou jednotlivé členské země zaevidovat do informačního systému a vyslat na základě vzneseného požadavku do postižené země. Jde například o moduly USAR (záchrana ve zřícených budovách), CBRN (detekce nebezpečných chemických, biologických a radioaktivních látek).[zdroj:časopis 112 ročník X číslo 7/2011]

6 ZÁVĚR

Během shromažďování informací a podkladů pro tuto bakalářskou práci jsem prostudovala a přečetla řadu aktuálních a konkrétních materiálů, které mají co dočinění s danou problematikou na téma logistické zajištění humanitární pomoci. Musím však konstatovat, že pro mě osobně však bylo největším přínosem k vytvoření této práce a vůbec k přiblížení se tomuto tématu fakt, že jsem měla možnost setkat se s lidmi, kteří mají v této oblasti nejvíce zkušeností a informací. Žádný materiál ani literatura Vás neosloví tolik, jako mluvené slovo od někoho kdo ví, o čem mluví, a o to víc, když k dané problematice přidá nějakou svoji zkušenost či zážitek. Tím ale vůbec nechci říct, že mi materiály a literatura k vytvoření práce nepomohly. Díky nim jsem se do tématu snažila ponořit a přiblížit tak i široké veřejnosti tohle téma. Byly mi také velkým přínosem při objasňování současného stavu, napomohly k objasnění hypotézy a přispěly k naplňování cílů.

Zkušenosti z řešení mimořádných událostí, a to zejména při povodních, ukázaly potřebu mít připravené a dobře organizované skupiny osob, které by plnily specifické úkoly v oblasti civilní ochrany a ochrany obyvatelstva. Díky těmto zkušenostem a faktům obsažených v bakalářské práci je zřejmé, že tyto zmíněné skupiny osob mezi námi máme a je dobrý pocit vědět, že se máme na koho v případě vzniku mimořádné události obrátit a spolehnout. To ovšem neznamená, že pro to nemusíme nic dělat. Minimální účast každého z nás by měla spočívat v získávání si informací a ve stručném přehledu o současném stavu. Právě i tomuto faktu jsem se svou prací chtěla přiblížit a mám pocit, že se mi to alespoň částečně povedlo.

Cílem této práce bylo zhodnotit současný stav, který je dle poznatků a výsledků velice uspokojivý a s porovnáním s ostatními státy ať už Evropské Unie, či jiných zemí, kde se ČR podílí na logistickém zajištění humanitární pomoci, a to vysíláním zmíněných odřadů, tak i poskytnuté humanitární pomoci prostřednictvím humanitárních organizací a občanských sdružení velice prestižní. Můžeme se tak tedy pyšnit kvalitou služeb, které poskytujeme jak sobě, tak i do zahraničí.

Co se týká mé hypotézy, jsem přesvědčena, že logistické zajištění humanitární pomoci je dobře organizované, byť vždy záleží na konkrétních osobách, které mají v dané situaci už nějaké zkušenosti, protože sebelepší příprava či plán může vždy selhat a pak právě záleží na konkrétním jedinci, jak se s věcí či situací vyrovná. Zkušenosti jsou v tomto případě

nenahraditelné. A co se týče dostatečnosti logistického zajištění humanitární pomoci to je a není. Z mých poznatků jsem zjistila, že vždy záleží na schopnosti starosty a krizového štábu, na vytváření rezerv v obci a na využití místních zdrojů. Obrovskou roli zde hraje dobrovolná pomoc, které se dostává z řad místních zdrojů a nebo prostřednictvím medií. Lidé budou v takových to situacích vždy reptat, konkrétně v případech, kdy jde o včasné a rovnoměrné umístění humanitární pomoci, její rychlá příprava a rozvoz. Vždy jde totiž o čas.

Smyslem mé práce bylo vytvořit jaký si přehled a ucelený celek v představách o logistickém zajištění humanitární pomoci a to jak, pro složky činné v krizovém řízení, tak i pro širokou veřejnost. Do budoucna bych si přála, aby se logistika v tomto směru dále rozvíjela a abychom díky dobré organizaci práci skupin lidí, kteří plní úkoly v oblasti civilní ochrany a ochrany obyvatelstva byli i nadále soběstační jako doposud, a z pohledu zahraničí stále tak dobří a nápomocní jako v současnosti.

7 KLÍČOVÁ SLOVA

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY (AČR)

EU A ECHO

HOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY (HOPSK)

HUMANITÁRNÍ POMOC

LEGISLATIVA

LOGISTIKA

STÁTNÍ SPRÁVA HMOTNÝCH REZERV (SSHR)

URBAN SEARCH AND RESCUE (USAR)

ZÁSObY PRO HUMANITÁRNÍ POMOC (ZHP)

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura:

- [1] Antušák, E., Kopecký, Z.: Krizový management. Krizová komunikace. VŠE v Praze, Praha 2005, ISBN 80-245-0952-0
- [2] Antušák, E., Kopecký, Z.: Krizový management. Mezinárodní aspekty. VŠE v Praze, Praha 2005, ISBN 80-245-0952-0
- [3] Baštecká, B., a kol.: Terénní krizová práce, GRADA, 2005, ISBN 80-247-0708-X
- [4] Doležal, L.: Ženíjní vojsko – historie a současnost. Praha, Ministerstvo obrany České republiky – AVIS, 2003. 138 - 140 s. ISBN 80-7278-189-8
- [5] Kudlák, A., Horák, J.: Sklady humanitární pomoci obcí jako příprava na krizové situace, Mezinárodní konference Bezpečnostní management a společnost, Brno, 2009, ISBN: 978-80-7231-653-3, str. 219 - 223
- [6] Linhart, P., Šilhánek, B.: Nevládní organizace v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích, Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Praha, 2009, ISBN 978-80-86640-87-7
- [7] Navrátil, L., Brádka, S.: Úkoly krizového managementu v ochraně obyvatelstva. ZSF JU, České Budějovice, 2006, ISBN 80-7040-881-2
- [8] Rosická, Z.: Možnosti využití Armády České republiky v integrovaném záchranném systému. Brno, Univerzita obrany, 2006. str. 32, str. 40, ISBN 80-7231-1344
- [9] Vojenské záchranné útvary – možnosti využití. Praha, Ministerstvo obrany České republiky – AVIS, 2006. str. 47, ISBN 80-7278-369-6
- [10] zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- [11] zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty
- [12] zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.
- [13] zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- [14] zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- [15] zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, jenž

umožňuje Ministerstvu vnitra ČR soustřeďovat a nasazovat síly a prostředky požární ochrany při poskytování naší i mezistátní pomoci bez ohledu na to, kdo s nimi disponuje.

- [16] Zákon č. 97/1993 Sb. o působnosti Správy státních hmotných rezerv v platném znění
- [17] zákon č.151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.
- [18] nařízení vlády ČR č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva
- [19] Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů.
- [20] Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.
- [21] Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010-2017
- [22] Rámcová smlouva mezi MV a MB o spolupráci v oblasti IZS
- [23] Dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi GŘ, MV–GŘ HZS ČR, MO–GŠ AČR
- [24] Časopis 112 ročník X číslo 7/2011

Elektronické informační zdroje:

- [25] http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/opatreni_krizove_stavy.aspx
- [26] http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/logistika_rezerv.aspx
- [27] <http://www.hzscr.cz/web-krizove-rizeni-a-cnp.aspx>
- [28] <http://www.hzscr.cz/integrovaný-zachranny-system.aspx>
- [29] <http://www.mvcr.cz/>
- [30] <http://www.army.cz/>
- [31] <http://www.usar.army.mil/arweb/pages/default.aspx>

9 PŘÍLOHY

Seznam příloh:

- Příloha č. 1 Seznam a činnost humanitárních organizací a občanských sdružení
- Příloha č. 2 Speciální technické, záchranné, vyprošťovací a logistické prostředky
- Příloha č. 3 Struktura a druhy odřadu USAR
- Příloha č. 4 Personální zajištění odřadů

Příloha č. 1 Humanitární organizace a občanská sdružení

Občanské sdružení A D R A

Sídlo: Klikatá 1238/90c

158 00 Praha 5 - Jinonice

tel.: 257 090 641,

tel/fax: 257 090 642

Občanské sdružení ADRA se mj. věnuje poskytování bezprostřední a následné fyzické, psychické, popř. duchovní pomoci obětem katastrofy. Podílí se na zajišťování koordinované humanitární pomoci v návaznosti na činnost složek Integrovaného záchranného systému při řešení mimořádných událostí.

Nabídka:

1. ubytování na nezbytnou dobu

2. přeprava

- nákladní souprava 24 tun (75 metrů krychlových zboží)
- AVIE skříň 1,5 t
- osobní automobil

3. sklady

- ADRA Praha - Jinonice - pomoc všeho druhu
- ADRA Frýdek - Místek - podávání čistého obnošeného šatstva
- ADRA Hradec Králové - podávání čistého obnošeného šatstva, nábytek

4. lékaři, psychologové, sociální pracovníci vyškolení pro psychickou, duchovní pomoc při odstraňování posttraumatických stavů

5. spolupráce

- vedení evakuačních center
- vedení skladů s humanitární pomocí tj. převzetí, distribuce a vedení evidence

6. spolupracovníci

- široká síť v různých městech a obcích ČR

7. brigády, dobrovolníci

- organizování brigád mladých lidí při odstraňování následků katastrof
- nadnárodní síť - cca 140 zemí světa
- dobrovolnické centrum Česká Lípa
- dobrovolnické centrum Frýdek – Místek

8. časový limit zpohotovnění k provádění pomoci

- kontaktní osoby - okamžitě
- ostatní - 0 - 6 hodin
- doprava - okamžitě, pokud není mimo ČR

9. možnosti jiné pomoci

- sesterské organizace ADRA ve světě - jedná se o 16 dárcovských zemí
- členská základna Církve adventistů sedmého dne v ČR

10. lokální působnost - Česká republika, evropské státy

Armáda spásy

Sídlo národního ústředí Petržilkova 2565/23

Armády spásy: 158 00 Praha 5

tel.: 251106424

fax.:251106442

e-mail: ustredias@volny.cz

Armáda spásy (dále jen AS) je mezinárodní křesťanskou organizací s ústředím v Londýně. Na území České republiky začala působit v roce 1919. V roce 1950 byla její činnost ukončena tehdejšími režimem. Od roku 1990 se její členové kromě misijní práce, věnují péči o sociálně znevýhodněné a jinak potřebné občany. V České republice provozuje například ubytovny pro bezdomovce, denní centra (pro bezdomovce, propuštěné vězně apod.), domy pro matky s dětmi, farmu, ubytovnu pro staré lidi a řadu komunitních center. Příslušníci AS se věnují také oblasti vězeňské péče a dalším humanitárním aktivitám.

Nabídka:

1. nouzové ubytování

Místo	počet lůžek	místo	počet lůžek	místo	počet lůžek
Praha	200	Brno	112	Ostrava	130
Karlovy Vary	45	Krnov	85	Havířov	60

Tyto kapacity jsou využívány jako zařízení pro lidi bez přístřeší, nemusí být tedy k dispozici právě plná kapacita, lze však lůžka přidat. Mnohé zařízení disponují jídelnami, které lze využít jako evakuační centra.

2. ošacení - je možné zajistit větší množství ošacení - pánské, dámské, dětské.

3. stravování - podle domluvy lze rozvážet z kuchyní AS. Kuchyně má AS v následujících městech (Karlovy Vary, Praha, Brno, Šumperk, Krnov, Ostrava, Havířov).

4. **přeprava** - osob, v případě, že středisko disponuje mikrobusem s řidičem; rovněž je v případě nouze možnost použití vozidel k přepravě materiálů.
5. **lidské zdroje** - možná mobilizace dobrovolníků. AS se obvykle soustřeďuje na podporu profesionálních pracovníků zasahujících jednotek při řešení mimořádné události, a to poskytnutím občerstvení, případně materiálu a osobního poradenství. V současné době má AS ve svých řadách 4 zaměstnance, kteří prošli výcvikem psychosociálního intervenčního týmu (dále jen PIT) a další 2 jsou ve výcviku.
6. **poskytnutí prostor** - veškeré prostory AS v blízkosti katastrofy jsou připraveny poskytnout prostor a základní péči pro nouzové ubytování, zázemí štábů, místo evakuace, shromažďování a poskytování humanitární pomoci apod.
7. **možnosti jiné pomoci** - v případě potřeby lze mobilizovat **širší zahraniční pomoc AS** materiál, případně i speciální pracovníci, v omezené míře i finanční pomoc)
8. **působnost** – nadregionální

Úřad Českého červeného kříže ÚČČK

Sídlo: Úřad Českého červeného kříže

Thunovská 18

118 04 Praha 1 - Malá Strana

Český červený kříž (dále jen ČČK) působí podle zákona jako výlučně uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby také v oblasti ochrany obyvatelstva. Poskytuje pomoc v případě vzniku mimořádných událostí a krizových situací. Pomoc ČČK spočívá zpravidla ve vytváření zdravotnických, záchranných, sociálních a dalších humanitárních služeb. Současně šíří znalost Ženevských úmluv.

Nabídka:

- 1. obecná** - poskytování první pomoci, lékařská a ošetrovatelská péče, ošacení, přístřeší, prevence epidemií včetně zdravotní výchovy, sociální péče, pátrací služba
- 2. Humanitární jednotky ČČK** (dále jen HJ ČČK) - ustavovány od roku 2002. HJ ČČK má v základní sestavě 21 členů a tvoří ji družstva: zdravotnické, stravovací, ubytovací, sociální a technické, jsou připravovány jako druhosledové jednotky. K 31. 12. 2003 zařazeno 1470 osob (na bázi dobrovolnosti). Budovány krajské sklady HJ ČČK s vybavením pro nouzové ubytování a stravování evakuovaných a vybavením pro zabezpečení činnosti HJ ČČK
- 3. práce s uprchlíky** - koordinace pomoci v mezinárodním měřítku. Pátrací služba ČČK (spojování rozdělených rodin, vyhledávání pohřešovaných apod.).
- 4. působnost** - celorepubliková, případně mezinárodní.

Ekumenická rada církví

sídlo: Ekumenická rada církví

v České republice /ERC/

Donská 370/5

101 00 Praha 10

ERC sdružuje 14 církví (11 církví s plným členstvím, 1 církev s přidruženým členstvím a 2 pozorovatele).

Není nadřízeným orgánem těchto církví, může však koordinovat některé jejich činnosti, svolávat představitele církví k poradám, informovat je o důležitých událostech.

Nabídka:

V případě nepředvídaných událostí ERC poskytuje prostřednictvím svých krajských koordinátorů možnost:

- spojit se vedením jednotlivých církví, **jejich diakonickými a charitativními organizacemi** případně **sbory a farnostmi v určité oblasti** a vyzvat je ke konkrétní pomoci (poskytnutí materiální pomoci, potravin, přístřeší osobám postiženým katastrofou nebo záchranářům)
- propojit činnost církví v postižené oblasti
- požádat o otevření církevních budov jako míst odpočinku
- organizovat sbírky materiální a finanční
- požádat o pomoc mezinárodní ekumenické organizace
- kontaktovat kazatele a laiky, kteří jsou připraveni poskytnout duchovní pomoc
- vyzvat členy církví k osobní pomoci (pomoc rodinám s dětmi, příprava jídel, následná péče)

Členské církve ERC v ČR:

Církev československá husitská

Českobratrská církev evangelická
Evangelická církev metodistická
Bratrská jednota baptistů
Jednota bratrská
Církev bratrská
Pravoslavná církev v Českých zemích
Starokatolická církev
Slezská církev evangelická a.v.
Evanjelická cirkev augsburského vyznania v ČR
Apoštolská církev v ČR

Přidružené církve:

Česká biskupská konference

Pozorovatelé:

Církev adventistů sedmého dne Federace židovských obcí v ČR

Maltézská pomoc, o.p.s.

Sídlo: Maltézská pomoc, o.p.s.

Lázeňská 2

118 00 Praha 1

Maltézská pomoc, o.p.s. je zřízena Suverénním řádem Maltézských rytířů pro naplňování řádového poslání v duchu řádových idejí. Ty jsou vyjádřeny heslem Řádu – *Tuitio fidei et obsequium pauperum*, tedy obrana víry a služba trpícím. Vyjádřeno v duchu moderního pojetí – ochrana či obrana víry a pomoc potřebným, trpícím, lidem v nouzi. Tato pomoc je poskytována všem potřebným bez rozdílu.

Maltézská pomoc, o.p.s. byla zřízena v roce 2002. V činnosti pokračuje po České maltézské pomoci, o.s. a je zřizovatelem České maltézské pomoci, středisko České Budějovice, o.p.s.

Zajišťuje sociální pomoc, humanitární, zdravotnické a psychologické služby včetně krizové psychologické intervence. Provozuje nestátní zdravotnické zařízení pro zajištění mobilních stanišť první pomoci.

V rámci krizového nasazení v roce 2002 zajišťovala zdravotnické a sociální služby pro Prahu 6,7,8 a region Mělnicko ve spolupráci se ZZS Mělník a HZS Mělník.

Organizačně je členěna do diecézních center, jejichž činnost zajišťují dobrovolníci. Provozuje profesionální sociální centrum s psychologickou pomocí pro region Mělnicko.

Nabídka:

- 1. základní vybavení humanitární pomoci** - dle potřeb, dodávky potravin, vody, léků, desinfekčních prostředků a ochranných prostředků
- 2. odborné lékařské služby** s vybavením v rámci NZZ poskytujeme mobilní stanoviště LSPP, zdravotnické první pomoci

3. transport

- čtyři vozidla (po 9 místech) pro přepravu imobilních osob, úprava pro vozíky (ČMP ČB, o.p.s.)
- tři vozidla ostatní (1x 9 osob, 1 x 5 osob užitkový, 1 x osobní vozidlo)

4. nouzové obytování

- dva stany pro 12 osob, tři stany pro 6 osob

5. jiné formy pomoci

- mezinárodní spolupráce a kontakty, spolupráce s ECOM (Malteser emergency corps)
- psychologické služby
- zdravotnický výcvik

6. působnost – nadregionální

Sdružení Česká katolická charita

(ČKCH)

sídlo: sekretariát ČKCH ,

Vladislavova 12

110 00 Praha 1

Katolická charita vznikla v Československu po roce 1918, rozvinula svoji činnost a pomáhala zejména ve zdravotnictví, pečovala o mládež v dětských domovech a sirotčincích, o staré, nemocné, duševně a tělesně postižené, prováděla ošetrovatelskou a pečovatelskou službu v chudých rodinách. Po roce 1945 se významně podílela na repatriaci a péči o osvobozené vězně. Disponovala více než 20 tisíci lůžky ve svých ústavních zařízeních, provozovala charitní jídelny apod.

V roce 1950 nuceně předala charitní ústavy a zařízení do státní správy. Svoji pomoc byla nucena omezit pouze na péči o církevní osoby. Po roce 1989 obnovují diecézní charity svoji činnost. Nyní působí v ČKCH přes tři tisíce stálých pracovníků a tisíce dobrovolníků. Podařilo se vytvořit síť 300 farních, oblastních a diecézních charit na celém území republiky a vybudovat přes 200 charitních domovů a středisek pomoci.

Od roku 1995 je ČKCH řádným členem mezinárodních organizací Caritas Europa a Caritas Internationalis, sdružujícím 146 charitních organizací působících ve 194 státech a územích světa.

Formy pomoci:

- domácí péče, charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba
- domovy pokojného stáří
- pomoc lidem bez domova
- domovy pro matky s dětmi v tísní
- pomoc zdravotně postiženým

- pomoc těžce nemocným
- charitní poradny
- humanitární pomoc
- pomoc uprchlíkům
- charitní domovy řeholnic
- ostatní střediska pomoci

Nabídka:

1. materiální pomoc

oblečení, přikrývky, potraviny, vybavení domácností ze skladů humanitární pomoci ČKCH, případně organizace sběru humanitární pomoci a částečně jejího transportu

2. lidské zdroje

aktivace více než dvou tisíc stálých pracovníků a tisíce dalších dobrovolníků

3. jiné formy pomoci

v rámci mezinárodní spolupráce katolických charit lze požádat a získat mezinárodní pomoc

4. působnost - celorepubliková.

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS)

Sídlo: SH ČMS

Římská 45

121 07 Praha 2

Jednotky dobrovolných hasičů zřizují a spravují obce. Velitele této jednotky po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje k jeho způsobilosti vykonávat funkci velitele, jmenuje a odvolává starosta obce. Podle potřeby doplňují jednotky profesionálních hasičů - Hasičského záchranného sboru ČR.

Nabídka:

1. ubytovací, stravovací a přepravní kapacity

- Ústřední hasičská škola Jánské Koupele ubytování pro 80 osob, stravování pro 80 osob, 1 autobus pro 40 osob

- Centrum hasičského hnutí v Příbyslavi ubytování a stravování pro 80 osob, 1 AVIA na 3 tuny materiálu, příp. provizorně 15 osob

2. časový limit zpohotovnění jednotek - 5 - 30 minut pro základní síly a prostředky

3. působnost – celorepubliková

Česká asociace pracovníků linek důvěry (ČAPLD)

**sídlo: ČAPLD - Belgická 22,
120 00 Praha 2 – Vinohrady**

Česká asociace pracovníků linek důvěry (dále jen LD) je odbornou a stavovskou organizací, která dohlíží na kvalitu a rozvoj služeb telefonické krizové intervence v ČR. S organizací spolupracuje a k etickému kodexu se přihlásilo 31 pracovišť linek důvěry z celé ČR.

Nabídka:

- 1. psychologická a psychosociální pomoc**, informace z oblasti krizové intervence a krizového managementu
- 2. internetové poradenství** - vybrané LD
- 3. působnost** - celorepubliková, síť regionálních pracovišť

N a d ě j e, občanské sdružení

sídlo: Varšavská 37

120 00 Praha 2

Naděje se zaměřuje na poskytování služeb lidem v nouzi na základě křesťanských principů. Misijní a charitativní činnost je zaměřena mj. na oblast zdravotní a duchovní péče, osvětu a poradenskou činnost.

Nabídka:

- 1. potravinová pomoc z potravinových bank**
- 2. ubytování a nouzové ubytování** (pro jednotlivce až desítky osob v závislosti na momentální obsazenosti středisek v jednotlivých oblastech)
- 3. psychoterapeutická a poradenská služba** (i mobilní)
- 4. působnost** – celostátní

Odlišnosti při poskytování pomoci a záchraně mezi příslušníky některých náboženství a náboženských skupin.

V průběhu záchranářských prací a poskytování humanitární pomoci obyvatelstvu postiženému živelní pohromou v létech 1997 až 2002 se ukázalo, že při těchto činnostech je třeba z lidského hlediska respektovat jisté odlišnosti při komunikaci se členy církví a příslušníky různých náboženských skupin. Proto pan Rudolf Reitz, člen pracovní skupiny pro humanitární pomoc při MV - GŘ HZS ČR připravil následující text a souhlasil s jeho zveřejněním. Uvedeny jsou zjištěné a ověřené skutečnosti, omezení či zákazy.

Některé tyto poznatky byly několikrát předneseny na konferencích zabývajících se problematikou krizové komunikace, kde se setkaly s velkým zájmem účastníků.

Jde o snahu rozšířit získané poznatky a zkušenosti mezi organizace a instituce,

kteřé pomoc, postiženému obyvatelstvu poskytují. Chování a přístup záchranářů vůči pohromou či havárií ohroženým a postiženým skupinám obyvatel je otázkou vztahů, vzdělání, inteligence, tolerance a profesionality.

Židé (u nás několik málo tisíc praktikujících Židů)

Stravování: judaismus se řídí zásadou, že není dovoleno jíst „kůzle v mléce jeho matky“, což v praxi znamená, že je nepřípustné při přípravě a konzumaci míchat maso a mléko a výrobky z nich. V židovských kuchyních je proto dvojí sada nádobí, příborů a dalších kuchyňských potřeb (prkének apod.). Jídlo, u něhož je tato zásada dodržena má označení košer (kosher). Pokud se Židé stravují v restauracích, musí tam existovat autorizovaný dozor na přípravou jídla z košer potravin. Totéž u nápojů.

Nejlépe je dodat stravu z židovské obce, v jiném případě **maso nepodávat** (vůbec ne vepřové, koňské, králičí, zaječí !!).

Možné je nabídnout vodu, ovoce, zeleninu, mléko, bílý jogurt (ne tvaroh, sýry), rybičky v oleji (ne v tomatě, se zeleninou apod.), ryby pouze se šupinami (zapovězen úhoř), brambory, stoprocentní olej, nejlépe olivový, chléb kmínový Delta, nejlépe macesy.

K vaření připravit i dodat nepoužité nádoby, nejlépe nerez. K jídlu používat nejlépe jednorázové (například plastové) nádoby.

Ubytování: pokud možno oddělit muže a ženy i při značném věkovém rozdílu osob, není-li to možné je nutné ponechat do místnosti otevřené dveře

Lékařská a zdravotnická péče: v krizové situaci lze použít běžné postupy a pomoc, pokud však nejde o ohrožení života, bude odmítnuta krevní transfúze

Zásady komunikace záchranářů se Židy (konzultováno s vrchním rabínem v ČR Karolem Sidonem):

- Pokud to čas dovolí, je dobré ohlásit takový případ Židovské obci v Praze
- Rozlišovat, s kým pracuji, komu budu pomáhat: *zbožný žid* - muž nosí černý oblek, černou pokrývku hlavy (kipu), žena nosí paruku, *méně zbožný* - muž má světlou kipu (háčkovanou, pletenou), žena nemá paruku *bez projevu*

příslušnosti.

- Na první pohled je zřejmé, že největší „starosti“ jak dobře pomoci bude s první skupinou.
- kněz (kohen) nechodí na hřbitovy, nedotýká se mrtvých. Výjimkou je situace, když není přítomna žádná jiná osoba.
- úmrtí - nedovolit pitvu, sesbírat všechny části těla i zakrvácené oděvy.
- pohřeb - pohřbívání do země bez rakve, pokud to nejde, tak se připouští použití obyčejnou truhlu.
- smutek - příbuzní drží sedm dní ode dne pohřbu.
- svátky - například: ŠABAT - od západu slunce v pátek do východu hvězd v sobotu večer; JOM KIPUR - den smíření - největší svátek, postní den (20.9.); PESACH - svátek nekvašených chlebů - trvá 8 dní, (1.4.); další hlavní a menší svátky a památné dny (například 4. 5.,21. 5.,22. 7.,11. 9., 25. 9.,2. 10., 4. 12...). Zbožný žid v tyto dny nepřenáší a nenosí žádné předměty, ani nebude pomáhat, odmítne převoz, nepoužívá auto, světlo, oheň, telefon! Výjimku tvoří ohrožení života (otravy, horečka apod.), kdy například otec odveze autem dítě do nemocnice, ale zpět jde pěšky!
- fyzický kontakt - ženy židovky se pokud je to možné dotýká pouze žena
- oblečení - zbožní odmítnou látky pokud nejsou čisté z vlny nebo lnu

Muslimové (v ČR žije asi 15-20 tisíc muslimů, z toho jich je asi 500 původem Čechů, ostatní jsou cizinci, žijící na našem území)

V islámu je zakázána konzumace krve, dále vepřového masa, alkoholu a drog, a to včetně potravin, které je obsahují. Výjimkou může být případ, kdy je ohroženo zdraví nebo život člověka. Islám je způsob života jedince i společnosti a poměrně detailně upravuje především to, jaké by měly být vztahy mezi lidmi, ale také vztah člověka k sobě samotnému a také ke Stvořiteli (jedinému Bohu, který má vlastní jméno Alláh).

Pokud se týká úmrtí, v islámu je několik zásad, které jsou předepsány, ale v různých muslimských zemích a oblastech se někdy provádějí i jiné zvyky, které nemusí být přesně v souladu s islámem. Pitva je v islámu povolena. Muslimové (většinou rodinní příslušníci) provádějí rituální očistu (omývání) zemřelého. Poté jej celého zabalí do několika pruhů bílého plátna (muži 3 pruhy, ženy 5 pruhů) a tělo je tak připraveno k pohřbení. Za zemřelého se provede modlitba, většinou v mešitě.

Pohřbívá se co nejdříve, a to vždy do země. Zemřelý leží v hrobě na pravém boku tváří směrem k Mekce. K islámské tradici patří to, že po několik dní po pohřbu lidé přinášejí rodině zemřelého nějaké jídlo. Pozůstalí (hlavně ženy) by podle islámu měli být trpěliví a nekřičet nahlas, netrhat si oděv a netruchlit příliš dlouho, tak jak to bylo známo z předislámského období. Hroby jsou jednoduché, nemají se vztyčovat žádné mohyly nebo náhrobky.

Evropští muslimové se oblékají podobně jako Evropané. Při ošetřování zraněných se postupuje podle obvyklých zásad. Doporučuje se brát mnohem větší ohled na cudnost, především u žen, tedy neodhalovat její tělo, pokud to není pro léčení a ošetření nutné, a také to nedělat před cizími lidmi, kteří u ošetření nemusejí nutně být. Muslimové mohou darovat i přijímat krev.

Vypracoval dr. Vladimír Sánka, Islámská nadace v Praze

Svědkové Jehovovi (u nás necelých 16 tisíc)

Stravování: SJ nepřijímají potraviny, které jsou vyráběny z krve nebo jsou do nich přidávány krevní složky (například zabijačková polévka, jelita apod.), vyhýbají se stravě posilující obranyschopnost organismu, která obsahuje výtažky z krve nebo krevní plazmy zvířat (například juwim v některých jogurtech, mražených výrobcích typu nanuk, nápojích, apod.). Tyto výrobky bývají zpravidla označeny symbolem panáčka držícího sepjaté ruce nad hlavou.

Nejedí zvěřinu (jelen, daněk, divoké prase), která nebyla po zastřelení řádně vykrváčena.

Lékařská a zdravotnická péče: očkování - SJ nepoužívají látky, obsahující krevní deriváty (například heptavax- B, rhogam, antitoxiny, protilátky proti jedu hadů, pavouků, imunoglobulin, gamaglobulin a hyperimunní sérové preparáty - sérum proti vzteklině. Otázka podání a přijetí těchto imunizačních látek z krve se řídí svědomím každého člena SJ. Přesto

raději volí jinou alternativu tam, kde je to možné.

Krevní transfúze - tato otázka není záležitostí jednotlivce, společnost SJ krevní transfúze svým členům direktivně zakazuje pod hrozbou vyloučení. SJ nosí u sebe vlastnoručně podepsanou kartu - list Dokument pro lékařskou péči Žádnou krev (podpis člena bývá většinou notářsky ověřen). Zákaz se týká také částí krve, například červených a bílých krvinek, krevních destiček a plazmy). Je však nutno podotknout, že existence tohoto prohlášení nezbavuje lékaře právní odpovědnosti za úmrtí, jehož příčinou by bylo z tohoto důvodu nepodání krve. Na druhé straně může člen SJ, kterému byla transfúze aplikována, podat na lékaře či zdravotnické zařízení žalobu. V zahraničí, například v USA a Japonsku, nemocnice takovéto soudní spory prohrály a byly nuceny zaplatit finanční odškodnění. V případě poskytnutí krevní transfúze v mezní situaci bez vědomí člověka, je nepravděpodobné, že by byl SJ vyloučen z organizace, pokud by projevil kající postoj. Vnucení krevní transfúze považují SJ za podobný mravní prohřešek jako je například znásilnění. Pokud lékař poskytne krevní transfúzi dětem i přes nesouhlas rodičů, nemůže být za to nijak právně postižen.

Terapie - Svědkové Jehovovi mají celkově nedůvěru k léčení u psychiatra či psychoterapeuta. Alternativní léčba - akupunktura, homeopatie - jsou ponechány na rozhodnutí jednotlivce.

Konzultováno s Ing. Petrem Žitníkem, Informační služba pro veřejnost

Scientologové (u nás několik desítek až stovek členů a příznivců)

Na členy Scientologické církve se nevztahují téměř žádná omezení. Jedinou výjimkou je, že člen SC by s největší pravděpodobností odmítl jakoukoliv psychologickou a psychiatrickou pomoc (všechny metody a terapie), jakož i jakékoli léky s tím související (například stimulační preparáty, psychofarmaka, prášky pro spaní apod.).

Text odsouhlasen Jiřím Voráčkem, mluvčím SC v Čechách

Mormoni - příslušníci Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů (u nás asi 1500 příslušníků)

Stravování: Organizace svým členům zakazuje požívat alkohol, tabák, kávu a čaj. Dalším zákazem je zneužívání léků. Touto formulací je zřejmě myšleno užívání jakýchkoli léků, pokud to nevyžaduje zdravotní stav člena církve.

Odlišovací znaky: Všichni misionáři a misionářky nosí na levé straně černou vizitku s českým nápisem Církev Ježíše Krista Svatých Posledních Dnů nebo s anglickým textem Church of Jesus Christ of Latter-day Saints a označení ELDER (muži) nebo SISTER (ženy). Pak následuje příjmení dotyčného. V lékařské a zdravotní péči nejsou žádná omezení.

Křesťanská věda (několik desítek členů, méně než sto)

Křesťanská věda neuznává medicínu jako takovou, a tudíž členové odmítají všechny léky a jakoukoliv lékařskou péči. Věří, že nemoci neexistují, jelikož hmotné bytí, včetně například bolesti, je iluze. Členové této organizace, která v ČR ani nemá významnou institucionální formu, často odpírají lékařskou péči i vlastním dětem (viz soudní případy v zahraničí).

Hinduisté

Při stravování upřednostňují vegetariánství, případně laktovegetariánství a požívání tradičních indických jídel. V případě humanitární pomoci by se jejich nechuť mohla týkat například krevních derivátů.

Z českých hinduistů zmíníme zvláště dvě skupiny:

oddaní Kršny - příslušníci hnutí Haré Kršna (u nás asi 200 osob)

Lékařské a zdravotnické hledisko: V případě nouze žádná omezení. Velmi populární je asijské léčitelství „arjúvéda“. Členové odmítají jakékoliv omamné látky (chemoterapii).

Stravování: laktovegetariánská strava - bez masa a vajec, odmítají dále kávu, čaj, alkohol, kakao, přísné požadavky jsou kladeny na čistotu a přípravu jídel (například po kontaktu rukou a podlahy je nutné si znovu umýt ruce), jídlo by měli připravovat pouze oddaní Kršny.

Ubytování: vyžaduje se oddělené ubytování mužů a žen. Pro jejich každodenní život je významné časně vstávání (kolem páté hodiny ráno) a časně uléhání.

Vnější znaky: muži mívají vyholenou hlavu s pramenem vlasů na temeni (charakteristický

copánek), na čele i na jiných částech těla mívají žluté obrazce (tilaky) nakreslené hlinkou. Nosí tradiční indické oděvy (například oranžová a bílá látka). Ženy mívají oblečenu bílou látku, pokrytou hlavu a v rukou sáček s kuličkami, tzv. málu.

následovníci Sri Chinmoye (do dvou set osob)

Muži a ženy necestují společně (v autě, ve vlakovém kupé).

V přímém ohrožení života žádné z uvedených omezení neplatí!!!

Zdroj: <http://www.hzscr.cz>

Příloha č.2 Speciální technické, záchranné a vyprošťovací, logistické a další prostředky

Speciální technikou a prostředky je podle charakteru záchranných prací odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR vybavován příslušnými HZS krajů. USAR odřad je vybavován technickými prostředky HZS hl.m. Prahy a u HZS Moravskoslezského kraje.

Vůz Subaru - je určen pro všechny druhy odřadů. Lze připojit vlek s kontejnery. V případě vyslání USAR odřadu dvěma letouny AN 26 lze naložit do jednoho letounu vůz Subaru a kontejnery, do druhého letounu personál a osobní vybavení. Vůz Subaru je u HZS hl.m. Prahy.

Obr.č. 1 Vůz Subaru s kontejnerem

Zdroj: HZS ČR

Speciální kontejnery - jsou určeny pro leteckou přepravu a přepravu na vleku za vozem Subaru. HZS hl.m. Prahy je vybaven dvaceti těmito kontejnery.

Obr.č 2 Kontejner

Zdroj: HZS ČR

Ženíjí vybavení

Search kamera (odřad USAR)

Obr.č 3. a 4. Search kamera a příslušné vybavení

Zdroj: HZS ČR

Delsar (odřad USAR)

Echolokátor (odřad USAR)

Obr.č 5. a 6. Echolokátor a příslušné vybavení

Zdroj: HZS ČR

Obr.č. 7. Zařízení Cobr

Zdroj: HZS ČR

Logistické prostředky

Po stránce týlového zabezpečení je odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR vybavován stravou na příslušný počet dní, stany, spacími pytlí a dalšími prostředky. Zásoba veškerého potřebného materiálu pro 23 členný odřad je trvale k dispozici současně u HZS hl.m. Prahy a HZS Moravskoslezského kraje. Pohotovostní zásoba potravin na 7 dnů (5 dnů nasazení,

2 dny cesty) pro 25 osob je trvale k dispozici.

U pozemní přepravy týlovým kontejnerem, náhradními díly pro vozidla, alternativně pak cisternou na PHM a cisternou s pitnou vodou (rozsah týlového zabezpečení závisí na charakteru operace).

Telekomunikační prostředky

Satelitní telefony s faxem

Radiostanice

Mobilní telefony

Zdravotnické prostředky

Předurčení členové záchranného odřadu jsou očkováni proti několika specifickým nemocem. Se záchranným odřadem se operace vždy účastní lékař z ÚN Brno.

Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí je jedním z odřadů MV-generálního ředitelství HZS ČR. Odřad je předurčen pro vyhledávací a záchranné práce v obydlených oblastech - zejména po zemětřeseních. Může také působit na území ČR při zřícení budov.

Jedná se o odřad s týlovým zabezpečením nejméně na 5 dnů v počtu 24 osob (základní struktura), jehož přeprava je zabezpečována letecky, alternativě pozemní cestou do vzdálenosti 1000 km.

Zdroj: <http://www.hzscr.cz/>

Příloha č. 3 Struktura odřadu druhy odřadů USAR

USAR odřad se zpravidla skládá z 6 kynologů, lékaře, týlového technika, dvou družstev hasičů-záchranářů 1+6, velitele jednotky a styčného důstojníka. Složení umožňuje nepřetržitou práci dvou skupin hasičů-záchranářů nejméně 72 hodin v 8 hodinových směnách.

Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí - USAR (z anglického Urban Search and Rescue)

Odřady tohoto typu jsou klasifikovány podle metodiky INSARAG, kterou se ČR zavázala akceptovat přijetím rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 ze dne 16. prosince 2002, o posílení efektivity a o koordinaci pomoci při mezinárodních vyhledávacích a záchranných operacích. Složení umožňuje nepřetržitou práci dvou skupin záchranářů nejméně 72 hodin v 8-hodinových směnách.

USAR odřad k provádění vyhledávacích a záchranných prací v zahraničí je sestavován z příslušníků HZS hl.m. Prahy a HZS Moravskoslezského kraje, které mají dostatečné zázemí pro personální výběr vhodných příslušníků - požadavek znalosti cizích jazyků, velitelské funkce a specializace. Pro odřady je předurčeno 66 příslušníků HZS hl.m. Prahy a k prvotnímu nasazení, tj. 22 příslušníků v každé směně, kteří jsou vybíráni na základě zdravotní a psychické způsobilosti a předem očkování proti nakažlivým nemocím a odborně připravování. Pro USAR odřad HZS Moravskoslezského kraje

USAR je předurčeno 42 příslušníků .Jednotka MV-GŘ HZS ČR opouští území ČR do 4hodin od akceptování naší nabídky postiženou stranou. Včasné zahájení záchranných a vyhledávacích prací v postižené oblasti je pro splnění funkce odřadu prioritou.

Zdroj: <http://www.hzscr.cz/>

Příloha č. 4 Personální zajištění odřadů

Veškeré osoby předurčené pro odřad MV-generálního ředitelství HZS ČR musí mít platné cestovní doklady. Problematika potřebných víz se řeší operativně ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a příslušným zastoupením postižené země v ČR při vysílání odřadu.

Příslušníci HZS ČR

provádí v zahraničí záchranné práce a jsou vysíláni jako záchranný odřad v souladu s již uvedenými příslušnými právními předpisy (zákon o IZS, zákon o HZS ČR, zákon o požární ochraně). Není tedy důvod s nimi ukončovat pracovní (služební) poměr nebo poskytovat pracovní (služební) volno. Do zahraničí jedou jako příslušníci HZS ČR a ne jako fyzické osoby.

Odborníci ze státní správy

jsou do odřadu přiřčeni na základě předurčenosti k zásahu v zahraničí a na základě dohod o spolupráci v IZS (např. policisté, experti SÚJB apod.). V tomto případě se neukončuje pracovní (služební) poměr ani se neuděluje pracovní volno, vyslání se organizuje jako zahraniční služební cesta.

Osoby mimo státní správu

jsou do odřadu zařazováni formou vyžádání osobní a věcné pomoci a následně je jim poskytována náhrada (např. § 29 zákona 239/2000 Sb., o IZS, - např. refundace mzdy.)

Styčný důstojník

Spolu s vysláním záchranného odřadu se předpokládá také vyslání styčného důstojníka (koordinátora) na místo mimořádné události. Styčný důstojník je osoba vybavená dobrými jazykovými znalostmi a organizačními schopnostmi, u které se předpokládá předchozí zkušenost s nasazením v záchranné operaci nebo při poskytování humanitární pomoci. Úkolem styčného důstojníka je zkontaktovat se s příslušným mezinárodním koordinačním centrem nebo místním orgánem krizového řízení a zajistit podmínky pro zásah českého odřadu nebo poskytnutí pomoci.

Styčný důstojník je vybírán zejména podle jazykových nároků ze seznamu styčných důstojníků předurčených pro zapojení do mezinárodních záchranných operací, který byl sestaven na základě podkladů jednotlivých HZS krajů a je veden dle ustanovení § 2 písm. b) nařízení vlády č. 463/2002 Sb.

Lékař odřadu

Lékaře odřadu zabezpečuje na vyžádání Úrazová nemocnice Brno. Jde o lékaře pro potřebu členů jednotky, na kterého nejsou kladeny požadavky výkonu záchrannářské specializace.

Kynologové

Kynologové pro odřad jsou vybráni na základě absolvovaných atestačních zkoušek. Rovněž tito předurčení členové jsou očkovaní proti nakažlivým nemocím.

Zdroj: HZS ČR